

Bakalářská práce

Počátky bojového umění Wing Tsun v České republice ve vzpomínkách pamětníků

Studijní program:

B0114A300071 Dějepis se zaměřením na vzdělávání

Studijní obory:

Dějepis se zaměřením na vzdělávání
Španělský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Autor práce:

Patrik Bartoň

Vedoucí práce:

Mgr. Kateřina Portmann, Ph.D.
Katedra historie

Liberec 2023

Zadání bakalářské práce

Počátky bojového umění Wing Tsun v České republice ve vzpomínkách pamětníků

<i>Jméno a příjmení:</i>	Patrik Bartoň
<i>Osobní číslo:</i>	P20000470
<i>Studijní program:</i>	B0114A300071 Dějepis se zaměřením na vzdělávání
<i>Specializace:</i>	Dějepis se zaměřením na vzdělávání Španělský jazyk se zaměřením na vzdělávání
<i>Zadávací katedra:</i>	Katedra historie
<i>Akademický rok:</i>	2021/2022

Zásady pro vypracování:

Pád komunistického režimu vedl k zásadní proměně společnosti ve všech oblastech, včetně způsobů trávení volného času. Na popularitě získala i nejrůznější bojová umění. Cílem bakalářské práce je zpracovat příspěvek dokumentující počátky tradičního čínského bojového umění Wing Tsun v České republice. Využity budou základní metody práce historika. Poznatky získané z pramenů (především metoda orální historie) budou komparovány s informacemi z odborné literatury. Vedle celostátní perspektivy se detailněji zaměřím na konkrétní situaci v Liberci.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování práce:

Jazyk práce:

tištěná/elektronická

čeština

Seznam odborné literatury:

Prameny

Black Belt Magazine

Osobní archivy

WingTsun-Welt – Das Mitgliedermagazin der EWTO

Literatura

CHUN, Ip a Michael TSE. *Wing Chun Kung Fu: Traditional Chinese Kung Fu for Self-Defense and Health*. New York: St. Martin's Griffin, 1999 ISBN 0-312-18776-9.

KERNSPRECHT, Keith R. *Blitz Defence. Wushu*, 2000. ISBN 978-3927553118.

KOTLÁR, Leoš. *Wing Chun Kung fu*. Bratislava: CAD Press, 2003 ISBN 978-80-88969-12-3.

PASCUAL, Santi. *El Arte del Wing Chun*. Alas, 2002. ISBN 978-84-203-0412-0.

RAWCLIFFE, Shaun. *Simply Wing Chun Kung Fu*. London: The Crowood Press, 2003. ISBN 978-186126596

SMITH, Joseph Wayne. *Wing Chun Kung-fu Volume 1: Basic Forms & Principles*. Clarendon: Charles E. Tuttle Publishing, 1992. ISBN 978-0804817189.

TING, Leung, *Roots and Branches of Wing Tsun*. 1. Hong Kong: Leung Ting Co, 2000. ISBN 978-9627284239

TING, Leung, *Wing Tsun Kuen*. Hong Kong: Tsun Martial-Art Association, 2000. ISBN 978-962-7284-01-7.

VANĚK, Miroslav. *Orální historie ve výzkumu soudobých dějin*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2004. 175 s. Hlasy minulosti, sv. 1. ISBN 80-7285-045-8.

VANĚK, Miroslav – MÜCKE, Pavel. *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie*. Praha : FHS UK – ÚSD AV ČR, 2011

Vedoucí práce:

Mgr. Kateřina Portmann, Ph.D.

Katedra historie

Datum zadání práce:

29. května 2022

Předpokládaný termín odevzdání: 14. července 2023

L.S.

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

doc. PhDr. Jaroslav Pažout, Ph.D.
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědom toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědom následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

Poděkování

Nejprve děkuji své vedoucí práce Mgr. Kateřině Portmann Ph.D., za vedení mé bakalářské práce, přínosné připomínky, rady a také za trpělivost při komentování jednotlivých částí. Dále děkuji všem respondentům, jež byli ochotni sdílet se mnou své vzpomínky. Bez nich by má práce nevznikla. Na závěr děkuji své rodině i přátelům, kteří mi byli oporou během mého studia a též při samotném psaní této závěrečné práce.

Anotace

Bakalářská práce pojednává o vývoji čínského bojového umění Wing Tsun v České republice. Metoda orální historie byla v této práci stěžejní. Nahrané rozhovory jsem komparoval s informacemi získanými z jiných typů pramenů (především se jednalo o osobní archivy, dobový tisk) a odbornou literaturu. Získané poznatky jsem podrobil kritické analýze. Zvláštní pozornost jsem věnoval Libereckému regionu.

Klíčová slova

Wing Tsun, Sifu, Escrima, Jeet Kune Do, Kung-fu, Aikido, EWTO, Bruce Lee

Annotation

The bachelor's thesis analyzes the development of the Chinese martial arts of Wing Tsun in the Czech Republic. The central method of this work was oral history. I compared the recorded interviews with information from other types of sources (especially personal archives, contemporary press) and professional literature. I subjected the knowledge to a critical analysis. I paid special attention to the Liberec region.

Keywords:

Wing Tsun, Sifu, Escrima, Jeet Kune Do, Kung-fu, Aikido, EWTO, Bruce Lee

Obsah

Úvod	1
1 Kritika pramenů a literatury	3
2 Legenda o vzniku Wing Tsun Kung Fu	5
2.1 Ng Mui a vznik nového bojového stylu	5
2.2 Mniška a studentka	6
3 Charakteristika bojového umění	7
3.1 Formy	8
3.2 Zbraně	9
3.3 Osobnosti	9
3.3.1 Ip Man	9
3.3.2 Bruce Lee	11
3.3.3 Leung Ting	12
3.3.4 Keith R. Kernsprecht	13
4 Proměny společnosti po roce 1989	14
5 Subkultury	15
5.1 Charakteristika subkultur	15
5.2 Životní styl	15
5.3 Předlistopadové subkultury v Československu	16
6 Počátky bojového umění Wing Tsun v Československu ve vzpomínkách pamětníka	19

6.1 Rozhovor s Ivanem Rzounkem, 1. 9. 2022, Praha.....	20
6.2 Vývoj v České republice.....	28
7 Počátky bojového umění Wing Tsun v Liberci ve vzpomínkách pamětníků.....	29
7.1 Rozhovor s Martinem Jelínkem, 28. 6. 2022, Praha.....	29
7.2 Rozhovor s Martinem Hlopkem, 25. 5. 2023, Liberec	35
ZÁVĚR.....	38
Přílohy	40
<i>Příloha č.1 – Rzounek karta emigrace, Archiv bezpečnostních složek.....</i>	<i>40</i>
Rozhovory s pamětníky	41
<i>Rozhovor 1 – Ivan Rzounek *1968, Datum: 1. 9. 2022, Místo: Praha.....</i>	<i>41</i>
<i>Rozhovor 2 – Martin Jelínek *1975, Datum: 28. 6. 2022, Místo: Praha</i>	<i>50</i>
<i>Rozhovor 3 – Martin Hlopko *1976, Datum: 24. 5. 2023, Místo: Liberec</i>	<i>62</i>
Seznam použitých pramenů a literatury.....	67

Úvod

Pád komunistického režimu vedl k zásadní proměně společnosti ve všech oblastech, včetně způsobů trávení volného času. Na popularitě získala i nejrůznější bojová umění. Cílem mé bakalářské práce bylo rekonstruovat počátky bojového umění Wing Tsun za pomoci metod orální historie. Poznatky získané metodou orální historie byly analyzovány a komparovány i s dalšími typy pramenů, kterých ale existuje velmi málo. Z tohoto důvodu byla metoda orální historie zvolena jako klíčová.

Orální historie je považována za jednu z klíčových metod historiografie, která tvoří součást kvalitativního výzkumu. Tato metoda se využívá v řadě humanitních a společenských oborů na zachycování, ukládání, analýzu a interpretaci prožitků a zkušeností jednotlivců. Aplikace této metody přispěla především tam, kde řada pramenů z různých důvodů byla nepřístupná nebo zničena. V tomto kontextu se hovořilo především o obdobích totalitních režimů, kdy často plnila funkci jediného zdroje informací. Převážně z těchto důvodů má tato metoda v současnosti svůj specifický význam, právě pro výzkum společností ovládaných totalitními režimy, kde neexistovala variabilita pramenů a kde převažovaly dokumenty státní provenience, které navíc zaznamenávaly jen takové události, jež jejich autoři považovali ze svého hlediska za významné. Jádrem této metody bylo vedení a následné zpracování rozhovorů s osobnostmi, jež poznání minulosti mohli svým sdělením, či vyprávěním obohatit.¹

Svou práci jsem rozdělil na dvě hlavní části. V první části jsem se věnoval všeobecnému objasnění a stručnému seznámení s bojovým uměním Wing Tsun. Tato část zohledňovala základní specifika bojového systému Wing Tsun včetně historie, která s ním byla spjata. Hlavním cílem této části nebylo podat vyčerpávající výklad. Jednalo se spíše o stručné představení problematiky. V této části jsem představil hlavní osobnosti a vysvětlil základní pojmy, které jsem vyhodnotil jako klíčové.

Ve druhé části jsem se podrobněji zaměřil na vývoj situace v České republice. Zvláštní pozornost jsem věnoval Libereckému kraji. Během psaní této práce jsem si vytyčil cíle, jejichž naplnění představovalo stěžejní poslání této práce. Jednalo se především o zodpovězení následujících otázek: *Proč si komunistický režim nevšiml lidí, kteří cvičili tento bojový systém a tímto způsobem se odlišovali od většinové společnosti a vymykali se tak ideologii? Můžeme*

¹ VANĚK, Miroslav. *Orální historie: metodické a „technické“ postupy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. s. 6

hovořit o subkultuře? Jakým způsobem se mistrům podařilo vzbudit u lidí zájem o dosud neznámý čínský styl? Jak probíhala propagace? Existoval v té době sponzoring, nebo si mistři museli hradit náklady spojené s výukou z vlastní kapsy? Jaký má smysl cvičení tohoto stylu? Jakým způsobem vznikaly školy bojových umění? Jak došlo k jeho rozšíření? Tyto otázky jsem zodpověděl v následujících kapitolách.

Téma bojového umění Wing Tsun mi bylo velmi blízké. Zhruba 8 let jsem toto bojové umění studoval v Praze pod organizací EWTO, kde jsem měl tu možnost pohybovat se mezi jeho přívrženci. V té době mě velmi zaujala jeho historie, myšlenky a principy. V současnosti toto téma nebylo zatím nikým zpracováno, proto jsem se rozhodl zajít do hloubky, prozkoumat jeho vývoj a zaměřit se na podstatné jednotlivosti.

1 Kritika pramenů a literatury

Literatura k mému tématu je poměrně omezená. Většinou se jednalo o práce čínských mistrů, kteří se bojovému umění Wing Tsun věnovali celý svůj život. Jednalo se hlavně o detailní popisy jednotlivých technik, forem a principů. Čerpal jsem hlavně z knih mistrů, které jsou přeloženy do španělského nebo anglického jazyka. S překladem cizojazyčných zdrojů jsem neměl téměř žádný problém. Vyzdvihl bych práci čínského velmistra Leung Tinga.² Ve svém díle popisoval jak historii, tak významné osobnosti a jejich příběhy.

Dále jsem využil práce historiků, kteří se zabývali komunistickým režimem, sametovou revolucí, subkulturami a proměnami ve společnosti. Hlavními zdroji byla kolektivní monografie Miroslava Vaňka.³

Co se týče pramenů, tak jich existuje jen velmi malé množství. Především se jednalo o časopisy Budo a Warrior. Do těchto časopisů nejvíce přispíval Ivan Rzonek formou rozhovorů. Většinou se v nich dala nalézt pouze obecná charakteristika, nebo představení významného mistra. Hlavní problém těchto dobových časopisů spočíval v tom, že se jednalo o měsíčníky. Díky Ivanu Rzonekovi jsem měl tu možnost dostat se k těmto pramenům.

Hlavním zdrojem informací pro mě představovaly pamětníci a jejich výpovědi. Kritériem pro výběr narátorů se stala jejich klíčová role při etablování bojového umění Wing Tsun, které lze dnes vnímat jako určitou subkulturu mající vlastní zvyky, specifický jazyk a další atributy. První rozhovor jsem vedl se Sifu Ivanem Rzonekem, hlavním představitelem České asociace Wing Chun Kung fu. Rzonek patřil mezi zakládající členy a jako první si v 90. letech otevřel školu Wing Tsun. Vedle celostátní perspektivy jsem se zaměřil na konkrétní situaci ve městě Liberec. Najít pamětníka z Liberce, který by stál při samém zrodu libereckého Wing Tsunu bylo více komplikované. Nejprve jsem kontaktoval současného trenéra Martina Hlopko, který mi při našem společném setkání poskytl kontakt na svého Sifu Martina Jelínka. Oba pamětníci

² TING, Leung. Wing Tsun Kuen. Hong Kong: Tsun Martial-Art Association, 2000. ISBN 978-962-7284-01-7.

³ VANĚK, Miroslav. Ostrůvky svobody: kulturní a občanské aktivity mladé generace v 80. letech v Československu. Praha: Votobia, 2002. ISBN 80-722-0124-7.

dnes žijí v Praze, kde vedou výuku Wing Tsunu, každý pod jinou organizací. Třetím pamětníkem byl Martin Hlopko, který výuku v Liberci vede dodnes.

Pamětníci s rozhovorem souhlasili i přesto, že mě vůbec neznali. Kontaktoval jsem je po telefonu a velmi jsem ocenil, že byli vstřícní, když jsem se jim představil a zmínil svou zkušenost s Wing Tsunem a také účel této mé práce. Abych s nimi mohl vést rozhovor, musel jsem se dozvědět základní informace o jejich škole, především z webových stránek. V případě libereckého Wing Tsunu jsem se nejprve setkal s Martinem Hlopkem, který mi poskytl důležité informace, o kterých bych se jen tak nedozvěděl. Také mi poskytl kontakt na Martina Jelínka. Rozhovory se mi vedly úspěšně, pamětníci se drželi tématu.

Na rozhovorech hodnotím kladně fyzický kontakt s pamětníky, kdy každý z nich vylíčil a popsal danou situaci ze svého úhlu pohledu. Vidět je naživo a sám s nimi hovořit, bylo pro mě velmi obohacující včetně možnosti vést a určovat jakým směrem se bude daný rozhovor odvíjet. Kladnou zkušenost jsem měl i v poznávání lidských osobností. Prostřednictvím rozhovorů jsem zjistil, jak na mě působí a také kdo mi byl více či méně sympatický. Negativně hodnotím fakt, že to byly mé první rozhovory. První kontakt byl zpočátku trochu nepříjemný, měl jsem pocit, že se mnoho informací nedozvím, a proto jsem se musel více doptávat. Své setkání s narátory zpětně hodnotím jako velmi povzbuzující a motivující zkušenost.

2 Legenda o vzniku Wing Tsun Kung Fu

Z počátku musím prohlásit, že Wing Tsun nemá moc dobře zdokumentovanou minulost, a proto byli mistři nuceni přenášet příběh ústně, což způsobilo, že některá data, a dokonce i jména byla časem zkreslena. Mezi všemi verzemi je nejoblíbenější ta, kterou vyprávěl zesnulý velmistr Ip Man.⁴ Vznik Wing Tsunu proto připisujeme mnišce Ng Mui, která měla vytvořit nový systém, který by umožnil vítězství slabšího jedince nad silnějším. Wing Tsun je specifický právě tím, že jeho vznik je přisuzován právě ženě.

Za vlády císaře Kchang-si, jakožto druhého císaře dynastie Čching, který vládl v letech 1661-1722, došlo k šíření věhlasu a slávy přívrženců šaolinského kung-fu. Tato věhlasná pověst způsobila, že se vláda Čching cítila poněkud zkompromitovaně a vystrašeně, mniši šaolinského chrámu byli pověstnými odpůrci této vládnoucí dynastie. Vzhledem ke svým obavám se rozhodli zbourat klášter Šaolin, který se nacházel na hoře zvané Sun v provincii Henan. Tento klášter se nacházel v centru Číny. Sem bylo posláno několik jednotek vojáků. Ti zde plnili rozkaz nejen totálního zničení tohoto chrámu, ale také aby zabili všechny mnichy, kteří se zde nacházeli. Mniši zde svedli velký boj a podařilo se jim klášter zachránit. Tím problém ani zdaleka nekončil. Toto vítězství mnichů eskalovalo ve vlnu nenávisti a zuřivosti ze strany vlády, která vymyslela nový plán. Povedlo se jim najít zrádce v řadách mnichů. S pomocí těchto zrádců vláda vytvořila nový plán, jak chrám jednou provždy odstranit. Jedním ze zrádců byl mnich Ma Ning Yee, který byl vybrán, aby zradil všechny své spoléčníky a zapálil klášter. To mělo za následek naprosté vypálení chrámu. Málo lidí přežilo. Jednalo se pouze o pár přeživších mnichů a jejich učedníků. Ti se ukryli v různých částech země. Mezi těmito přeživšími se nám dochovaly jména pěti mnichů: Mistr Chi Shin, Ng Mui, Mistr Pak Mei, Mistr Fun a Mistr Miu Hin. Ti se poté pokoušeli o vytvoření nových stylů Kung Fu⁵

2.1 Ng Mui a vznik nového bojového stylu

Mezi přeživšími byla buddhistická jeptiška Ng Mui, která vytvořila nový styl. Jednalo se o vznik stylu Wing Tsun. Tato jeptiška si vybrala jako své útočiště svah hory Tai Leung,

⁴ Ip Man se věnoval Wing Tsunu celý život, zdokonaloval se a překonával ostatní bojovníky. Nejen, že to byl největší a nejznámější mistr Wing Tsun, ale také měl dobrou životní filozofii.

⁵ PASCUAL, Santi. *El Arte del Wing Chun*. Alas, 2002. s. 16

konkrétně v chrámu Bílého jeřába. Tam se setkala a spřátelil se s panem Yim Yee a jeho dcerou Wing Tsun. Zde se mohla věnovat bojovému umění a měla zde s ostatními zachráněnými úkol vyvinout nový bojový styl, který bude snadněji naučitelný a pomůže slabším lidem, aby se ubránili před silnějšími.⁶ Její šance přišla jednoho dne, když byla svědkem souboje lišky s divokým jeřábem. Liška pobíhala kolem jeřába v kruhu a doufala, že dostane šanci zasadit smrtelný útok. Jeřáb zůstal uprostřed kruhu a celou dobu se otáčel směrem k lišce. Pokaždé, když se liška přiblížila k jeřábovi, aby na něj zaútočila tlapou, tak jeřáb zablokoval tlapu lišky jedním ze svých křídel a zároveň provedl protiútok zobákem. Mazaná liška využila své hbitosti a snažila se svými tlapkami podnikat překvapivé útoky. Boj takto pokračoval velmi dlouho. Celý tento souboj sledovala jeptiška Ng Mui. Kdo z nich zvítězil nevíme. Nejpodstatnější je, že to dalo Ng Mui dostatečnou inspiraci, aby vytvořila nový bojový styl, který tu ještě nebyl.⁷

2.2 Mniška a studentka

Ng Mui se během svého pobytu seznámila s Yim Leem a jeho dcerou Wing Tsun.⁸ Wing Tsun překládáme jako „krásné jaro“ nebo také „věčné jaro“. Právě po této Wing Tsun byl tento nový bojový styl pojmenován. V této době trávila Ng Mui většinu svých dní v klášteře Bílého Jeřába. Několikrát v měsíci se rozhodla, že vyrazí do blízké vesnice, kam chodívala na trh. U jednoho stánku, který patřil prodáváči Yim Yeeovi si velmi často kupovala tofu. Když mu umřela žena⁹ tak se tento muž dostal do problémů, protože byl vypovězen ze své vlasti v provincii Kwantung z důvodu nešťastného zapletení do soudního sporu. Byl to také žák, který studoval kung-fu a ovládal bojové techniky. Tyto techniky se nezdráhal použít, aby hájil spravedlnost ve své domovině. Z tohoto důvodu se zapletl do dalších problémů, a proto uprchl se svou dcerou do oblastí, která se nacházela na hranicích provincií S-Čchuan a Jün-nan. Usadili se u zmíněné hory Tai-Leung.¹⁰

⁶ KOTLÁR, Leoš. *Wing Chun Kung fu*. Bratislava: CAD Press, 2003. s. 15, 16

⁷ Ng Mui – EWTO [online]. EWTO Cyprus [cit. 17.04.2022]. Dostupné z: <https://www.martialarts.com.cy/ng-mui/>

⁸ PASCUAL, Santi. *El Arte del Wing Chun*. 2002. s. 16.

TING, Leung. *Wing Tsun Kuen*. Hong Kong: Tsun Martial-Art Association 2000. s. 312

⁹ Matka Yim Wing Tsun

¹⁰ TING, Leung. *Wing Tsun Kuen*. Hong Kong: Wing Tsun Martial-Art Association, 2000. s. 36

3 Charakteristika bojového umění

Dějiny Kung Fu jsou tak dlouhé jako dějiny lidské civilizace na Dálném výchově. Domníváme se, že prvotním důvodem, proč tato bojová umění vznikala byla potřeba získat obživu a také nutnost obrany před zvířaty. Kvůli vzniku lidských společenství a odlišných kultur, docházelo mezi nimi k rivalitě. Tato rivalita začala postupně hrát svou roli v boji mezi lidmi. S rozvojem bojových taktik a manévrování oddílů vznikla nutnost sjednotit výcvik a vytvořit tréninkový program tak, aby bojovníci působili ve formaci.¹¹

Bojové umění Wing Tsun lze představit různými definicemi. Nejlépe ho dle mého názoru vystihuje organizace EWTO¹²: „Wing Tsun ztělesňuje způsob, jak řešit problémy nebo lépe, jak jim předejít. Je to životní odkaz, který vychází ze starých čínských tradic a zakládá se na taoistických myšlenkách. Cesta k poznání vlastních hranic, schopností, vůle. Je to umění protnuté asijským duchem, ale zároveň obohacené moderním západním proudem. Jeho pohyby jsou ladné a uvolněné, v případě ohrožení však ostré, přesné, nekompromisní.“¹³

Wing Tsun nebo také „Wing Chun“ je jedním z mnoha čínských bojových umění, jehož původ a vznik je úzce spojen s historicky známým klášterem Šaolin a legendární mniškou Ng-Mui. Jedná se o umění, které je zhruba 300 let staré. K jeho vzniku se vztahuje legenda o tom, že ho založila žena. Tou ženou byla čínská mniška, která toto umění předala své žákyni, jež se chtěla ubránit dotěrnému nápadníkovi, který si nárokoval její ruku. Tato žákyně se jmenovala Yim Wing Tsun, podle které bylo toto bojové umění pojmenováno. Od této doby se toto bojové umění předávalo z generace na generaci prostřednictvím „mistra“ a „žáka“.¹⁴

Toto bojové umění je sebeobránné a velmi rychlé. Jedná se o jedno z mála, které umí dokázat, že s použitím malého množství energie, můžeme porazit člověka, který využívá

¹¹ Tamtéž, s. 36

¹² EWTO (Europäische WingTsun Organisation) je mezinárodní organizace, jež sdružuje školy bojového umění WingTsun. Organizace sídlí v německém Heidelbergu. Šéfem této organizace je velmistr Keith R. Kernspecht, jež je zároveň nejvyšším instruktorem.

¹³ Co je WingTsun? | EWTO. WingTsun / Wing Chun víc než sebeobrana, víc než bojové umění | EWTO [online]. EWTO Česká republika 2018 [cit. 13.04.2022]. Dostupné z: <http://www.ewto.cz/co-je-wingtsun>

¹⁴ Časopis Budo. *Mesáčník ázijských bojových umění*, č. 9. 1992. s. 18

mnohem více energie. Jinými slovy slabší člověk, který umí používat Wing Tsun se dokáže ubránit proti většímu, silnějšímu a agresivnějšímu člověku.¹⁵

Wing Tsun usiluje také o to, aby byl protivník co nejrychleji poražen. Pro dosažení cíle je důležité udržet si dobrou pozici, ve které je možné zaútočit na slabší oblasti. Bez ohledu na to, jak je člověk silný, má slabé oblasti, které lze snadno zasáhnout. Tyto body mohou způsobit, že při jejich zásahu, zasažený útočník ztrácí sílu a padá na zem. Wing Tsun také učí, jak si šetřit potřebnou energii, a udržet klid mysli, aby člověk nepropadl panice, když se objeví skutečné nebezpečí.¹⁶

Jedním z důvodů, proč lidi přitahuje Wing Tsun, je jeho výuková metoda, stejně jako jeho teorie a principy. Ve Wing Tsunu se stejně jako v jiných bojových uměních také vyskytují techniky. Wing Tsun je zrozen z principů, ze kterých pak vycházejí techniky, pokud má být bojové umění účinné v různých situacích, musí svůj boj zjednodušit. Proto se Wing Tsun řídí pouze čtyřmi principy: „Je-li cesta volná udeř.“, „Není-li cesta volná, nalep se.“, „Je-li soupeř silnější podvol se.“, „Ustupuje-li soupeř, následuj ho.“¹⁷

3.1 Formy

Formy patří k nejvýznamnějším výukovým metodám Wing Tsunu. Díky formám jsme schopni opakovat pohybové dovednosti a zdokonalovat se v technikách úderů, krytů, kopů a postojů. Techniky, postoje a přesuny jsou koncipovány tak, aby připravily bojovníky na protiútok z jakéhokoliv místa a směru.¹⁸ Ve Wing Tsunu existuje celkem 6 forem. Uvádím zde pouze tři nejběžnější, které nevyužívají žádné zbraně, nebo pomůcky: Siu Nim Tao¹⁹, Chum Kiu²⁰, Biu Tze.²¹

¹⁵ CHUN, Ip a Michael TSE. *Wing Chun Kung Fu: Traditional Chinese Kung Fu for Self-Defense and Health*, 1999, s. 13,127

¹⁶ Tamtéž, s. 13,127

¹⁷ Základ tvoří WT principy | EWTO. WingTsun / Wing Chun víc než sebeobrana, víc než bojové umění [online]. EWTO Česká republika 2018 [cit. 17.04.2022]. Dostupné z: <http://www.ewto.cz/zaklad-tvori-wt-principy>

¹⁸ KOTLÁR, Leoš. *Wing Chun Kung fu*. Bratislava: CAD Press, 2003. s. 99

¹⁹ Siu Nim Tao = v překladu „malá myšlenka“

²⁰ Chum Kiu = v překladu „hledání mostů“

²¹ Biu Tze = v překladu „bodající prsty“

3.2 Zbraně

V tradičním systému Wing Tsun se využívají pouze dvě zbraně: zhruba 4 metry dlouhá tyč, která se používala k odrážení loděk od břehů, a pak dvojice krátkých mečů. Vzhledově se jeví jako šavle, ale známe je spíše pod názvem „motýlí meče“. Tento název byl odvozen od vzhledu a pohybu těchto zbraní, protože připomínají let motýla. Výuka s motýlími meči se vyučuje v pokročilejších stádiích výuky. Málomterá zbraň se s nimi dá srovnávat.²²

Obrázek č. 1 Motýlí meče

Zdroj: www.chladnezbrane.eu
[27. 6. 2023]

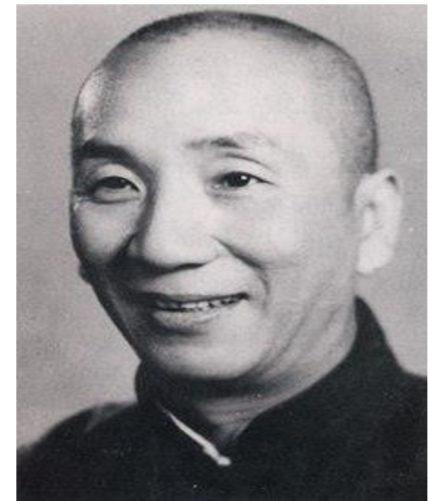
Každý, kdo si projde touto výukou, tak při prvním uchopení těchto zbraní musí poznat propojenost mezi zbraní a stylem.²³ Z tohoto pohledu můžeme říci, že se jedná o propojenost mezi zbraní a technikou.

3.3 Osobnosti

3.3.1 Ip Man

Ip Man byl velkým hrdinou tohoto bojového umění. Celý svůj život se mu věnoval. Zdokonaloval se a překonával ostatní bojovníky. Nejen, že to byl největší a nejznámější Wing Tsun mistr, ale také měl dobrou životní filozofii.²⁴

Ip man se narodil za vlády dynastie Čching v roce 1893. Vyrostl ve Foshanu v provincii Kanton. Pocházel z bohaté rodiny. Vlastnil domy a podniky. Tradovalo se, že také vlastnil celou ulici. Když mu bylo jedenáct, tak jeden foshanský mistr poprosil jeho otce, zda by mohl využívat jejich dvorek jako místo pro cvičení kung-fu. Jeho otec

Obrázek č. 2 Ip Man

Zdroj: www.biography.com
[27. 6. 2023]

²² KOTLÁR, Leoš. *Wing Chun Kung fu*. Bratislava: CAD Press, 2003. s. 107

²³ Tamtéž, s. 107

²⁴ CHUN, Ip a Michael TSE. *Wing Chun Kung Fu: Traditional Chinese Kung Fu for Self-Defense and Health*, 1999. s. 22

souhlasil. Zájem Ip Mana rostl, když sledoval, jak zde cvičí toto umění. Zjistil, že toto umění se jmenuje Wing Tsun.²⁵

Jeho mistrem se stal Chan Wah Shun, když od Ip Mana přijal dvanáct uncí stříbra. V minulosti byla bojová umění pro bohaté, nebo pro ty, kteří zasvětili svůj život náboženství. Ip Man nebyl jeho jediným žákem, ale byl jeho nejmladší žák. Po smrti svého mistra Ip Man pokračoval ve cvičení. V jeho patnácti letech ho rodiče poslali do Hong Kongu, kde studoval na slavné anglické soukromé škole St Stephen's. Zde se učil u Leung Bika, který vylepšil jeho styl.²⁶

Ip Manovi bylo dvacet let. Čína se zbavila dynastie Čching a stala se z ní republika. Japonsko se snažilo za pomoci násilí začít invazi. Japonci bojovali s Čínou a mezitím sváděli čínské obchodníky a úředníky, aby pracovali pro ně. Ip Man se nenechal naverbovat, prodal veškeré své podniky v Hong Kongu.²⁷

Když mu bylo 24, vrátil se zpět do Foshanu. Zde se proslavil díky svým bojovým dovednostem. Například během průvodu se dostal do potyčky s jedním vojákem, který se choval nestoudně vůči místním dámám. Ip Man opomenul jeho chování, to vojáka naštvalo natolik, že na něj namířil pistolí. Tento incident byl později převyprávěn různými svědky. S velkou nadsázkou lze říci, že Ip Man rozbil hlaveň pistole na dvě poloviny. Voják byl v šoku a jeho společníci utekli. Za druhé světové války byl velmi chtěný japonskými vojáky, aby je učil své umění. To odmítl z důvodu národní hrdosti a nenávistnému citění k Japoncům.²⁸

V roce 1970 se stal jeho žákem slavný Bruce Lee. Roku 1972 ho dostihl nevyhnutelný osud. Lékařská prohlídka ukázala, že trpí rakovinou krku. Po zbytek svého života bojoval s touto nemocí. Nikdy nesténal před svými studenty. Jeden z jeho studentů, který byl shodou okolností lékař, prohlásil, že už dlouho žít nemůže. Chvíli to vypadalo, že nemoc přemůže díky své silné vůli. Dne 2. prosince 1972 velmistr Ip Man, nakonec odešel a zanechal po sobě skvělý styl

²⁵ CHUN, Ip a Michael TSE. *Wing Chun Kung Fu: Traditional Chinese Kung Fu for Self-Defense and Health*, 1999. s. 22

²⁶ Tamtéž, s. 23,24

²⁷ Tamtéž, s. 27,28

²⁸ TING, Leung. *Wing Tsun Kuen*, Hong Kong: Tsun Martial-Art Association 2000. s. 50,51,55

kung-fu, spoustu pilných žáků a nezapomenutelných incidentů, které vyřešil za pomoci Wing Tsunu.²⁹

3.3.2 Bruce Lee

Bruce Lee je považován za světově nejslavnějšího umělce a popularizátora bojových umění, díky kterému se proslavil i na filmovém plátně. Svou hereckou prací ovlivnil natáčení a zviditelnil se prostřednictvím akčních filmů. Krátce po své smrti se stal legendou a dodnes je znám jako nejvlivnější osobnost bojových umění 20. století. Zkrátka každý se mohl na vlastní oči přesvědčit, že se jedná o zdařilé filmy plné akčních scén. Jeho filmy způsobily silnou vlnu nadšení k bojovému umění v éře 70. let. Tato éra přetrvávala až dokonce 90. let. Velkou většinu mladých lidí ovlivnily filmy, kde vystupoval, a i proto se mladá generace začala věnovat bojovým uměním. Lidé se snažili napodobit jeho styl, pohyby, a dokonce i jeho zvuky.³⁰

Obrázek č. 3 Bruce Lee
Zdroj: cs.wikipedia.org
[27. 6. 2023]

Tento muž skutečně studoval Wing Tsun a pokračoval v tom až do své smrti, když chtěl tento systém dokončit. Nespočetněkrát veřejně předvedl své rychlé silné údery a kopy, které byly založeny na principech Wing Tsunu. Bruce Lee je znám tím, že založil také svůj vlastní styl, kterému se říká „Jeet Kuen Do“.

Bruce Lee moc dobře věděl, že rychlost a síla, může být velká nevýhoda. Pokud člověk příliš spoléhá na svou sílu, může ztratit citlivost a protivník tak použije vlastní energii proti němu. Protože ho umění Wing Tsun zajímalo více než ostatní bojová umění, vrátil se zpět ze Spojených států do Hong Kongu. Zkrátka věděl, že ovládnutí Wing Tsunu je náročnou dovedností.³¹

Bohužel zemřel dříve, než mohl tuto dovednost plně rozvinout. Když se stal slavným, tisk o něm psal, že si příliš nevážil svého učitele. Bruce Lee však celou situaci urovnal tím, že pozval

²⁹ Tamtéž, s. 56

³⁰ CHUN, Ip a Michael TSE. *Wing Chun Kung Fu: Traditional Chinese Kung Fu for Self-Defense and Health*, 1999, s. 52

³¹ CHUN, Ip a Michael TSE. *Wing Chun Kung Fu: Traditional Chinese Kung Fu for Self-Defense and Health*, 1999, s. 53

svého mistra na čaj a poté byl viděn, jak se s ním prochází podél Nathan Road, což byla jedna z nejživějších silnic v Hong Kongu. Tímto před lidmi dokázal, že si svého mistra velmi váží.³²

3.3.3 Leung Ting

Leung Ting byl posledním Ip Manovým vybraným studentem, který měl tu možnost obdržet lekce o systému přímo od hlavního mistra. Tomuto umění se věnoval již od 13 let. Byl také skvělým studentem ve škole. Bylo to právě v době, kdy Ip Man končil s přijímáním studentů. Vybral si právě Leung Tinga, jakožto výřečného muže a absolventa literatury na Hong Kongské baptistické škole, který byl milovníkem poezie.³³

Leung Ting charakterizuje toto umění jako vědeckou podobu, která se zabývá sebeobranou a také zabraňuje střetu sil v boji. Zkrátka nedá se to naučit jen pomocí paměti, charakterizuje toto umění jako jakýsi druh matematiky, kdy nestačí znát jen výsledek. Důležité je vědět proč. Dále popisuje, že se jedná o variaci hry šachu, kdy každá technika má svoji funkci jak v útoku, tak i v obraně, kde velkou roli hraje předvídavost. Na vysoké škole se věnoval čínské literatuře a filozofii. Byl zaujat taoistickými myšlenkami. Proto tvrdil, že se jedná o souvztažnost mezi vnitřní a vnější silou.³⁴

Sepsání knihy Wing Tsun Kuen mu přineslo velké jmění. Mezinárodní asociace bojových umění Wing Tsun Leung prosperovala stejně rychle jako prodej jeho díla. Doposud není známo, kolik studentů studuje pod jeho organizací v jiných zemích. Ale když všichni tito lidé přijdou do tělocvičen IWTA, všichni udělají totéž, nejprve se pokloní před obrazem Ip Mana, pak před fotografií Sifu Leung Tinga, velmistra jejich systému Kung Fu, než projeví úctu svým vlastním mistrům nebo instruktorům Kung Fu, jak je úměrné tradici čínských obřadů. Tímto způsobem Leung Ting nejen vyučuje Kung Fu, ale také učí čínskou kulturu.³⁵

Obrázek č. 4 Leung Ting
Zdroj: www.iwtsa.it
[27. 6. 2023]

³² Tamtéž, s. 54

³³ Časopis Black Belt [online], 1975. s. 19,20 [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=ddgDAAAAMBAJ&dq=leung+ting&hl=cs&source=gbs_navlinks_s

³⁴ Tamtéž, s. 20

³⁵ Leung Ting | *WingTsun-World – The Magazine of the EWTO*. WingTsun-Welt – Das Mitgliedermagazin der EWTO [online]. [cit. 25.04.2022]. Dostupné z: <https://www.wingtsunwelt.com/leung-ting?language=en>

3.3.4 Keith R. Kernsprecht

Keith Kernsprecht je hlavní postavou Evropského Wing Tsunu, který působí v Německu. Dnes je Keith Kernsprecht po Leung Tingovi nejvýše vystudovaný mistr. Je to německý národní učitel, který je také hlavním instruktorem pro zbylý západní svět. Systém Wing Tsun představil ve více než padesáti zemích. Povedlo se mu rozvinout zhruba 1500 škol v Německu, Rakousku a Švýcarsku. Založil organizaci EWTO. Díky němu se jedná o světově největší profesionální organizaci, která se zabývá bojovými uměními. V roce 1999 jako uznání za jeho výzkum a pedagogické aktivity získal první světový doktorát v bojových umění, který obdržel na bulharské Státní univerzitě.³⁶

Obrázek č. 5
Keith R. Kernsprecht

Zdroj: www.ewto.cz
[21. 7. 2022]

Je známý tím, že založil systém BlitzDefence.³⁷ Jedná se o nově vytvořený 12stupňový program, založený na základě jeho dlouholetých zkušeností a studií různých bojových systémů. Je to úspěšná strategie, která vychází z Wing Tsunu. V tomto systému spojuje techniku boje s uměním komunikace. Ze systému Wing Tsun vybral nejdůležitější techniky, které do tohoto systému vložil. Tyto techniky reagují na formy boje, se kterými se setkáváme na ulicích v barech atd. Jedná se o systém, který učí obranu proti agresivním útočníkům, kde hraje velkou roli jazyk těla. Jazyk těla a gesta v tomto systému hrají velkou roli, protože systém BlitzDefence učí, jak předejít fyzickému kontaktu.³⁸

³⁶ KERNSPRECHT, Keith R. *Blitz Defence*. Wushu, 2000. (book cover)

³⁷ Blitzdefence (blesková obrana)

³⁸ Tamtéž

4 Proměny společnosti po roce 1989

Pád komunistického režimu vedl k zásadní proměně společnosti ve všech oblastech, krom ekonomické transformace došlo i ke změnám způsobu trávení volného času. Počátkem 90. let zavládla ve vrstvách společnosti podporující politické změny radost. Političtí vězni byli propuštěni, vládnoucí strana KSČ byla formálně zrušena. Představitelé Občanského fóra v čele s nově zvoleným prezidentem Václavem Havlem byli naprosto vzdáleni přestárlým a nevzdělaným vůdcům komunistickým. Společnost byla mimořádně politicky mobilizovaná: její podstatná část intenzivně prožívala události vysoké politiky i ve vlastním podniku. Lidé o politice hovořili se svými přáteli, pravidelně sledovali zpravodajské i diskusní pořady v televizi. Došlo také k úspěšnému přijetí norem, které umožňovaly naplnění základních demokratických svobod. Bylo možno vytvářet politické strany, shromažďovat se a sdružovat, volit ve volbách, publikovat, vlastnit majetek a podnikat.³⁹

Vzpomínky na volný čas měly jednak veřejný, ale také politický rozměr. Socialistický stát podporoval trávení volného času tzv. v duchu socialismu. Mezi tyto socialistické aktivity patřily: oslavy svátků a výročí, různé dobrovolnické pracovní aktivity v rámci projektů, veřejné služby nebo také kolektivní dovolené. Někteří historici začali tímto způsobem ironicky poukazovat na tyto způsoby trávení volného času. Z hlediska orální historie se tyto předpokládané volnočasové aktivity lišily od toho, jakým způsobem pamětníci svůj volný čas vnímali. Podle Vaňka jednotlivé příběhy narátorů sjednocují dobové jevy a také slouží jako podstatný pramen, který reflektuje minulost. Zkoumání volného času může sloužit nejen jako zdroj vzpomínek, ale také jako narativní prostředek, který pomáhá vypravěčům humanizovat a integrovat své vzpomínky do hlubších souvislostí.⁴⁰

³⁹ CUHRA, Jaroslav – ELLINGER, Jiří – GJURIČOVÁ, Adéla – SMETANA, Vít. *České země v evropských dějinách*. Litomyšl: Paseka, 2006. s. 300

⁴⁰ VANĚK, Miroslav a Pavel MÜCKE. *Velvet revolutions: an oral history of Czech society*. New York: Oxford University Press, 2016. ISBN 978-0-19-934272-3. s. 148

5 Subkultury

5.1 Charakteristika subkultur

Slovo kultura je odvozeno od latinského slova „cultus“, které znamená péči. Pojem kultura v obecném slova smyslu znamená vše, co má svůj původ v lidské aktivitě či praxi. Jedná se o nástroj, který je užitečný jako životní forma. Záleží, jak s tímto nástrojem budou lidé zacházet. Nejprve bylo potřeba rozlišit, zda se „kultura“ používá v rámci výkladu, kdy sjednocuje stejné jevy, nebo zda si historické vědy považují její obsahy a kategorie jako svůj předmět bádání. Proto došlo k dělení kultury na dva přístupy. Prvý způsob vnímá kulturu jako kulturu vysokou (elitní). Vysoká kultura nahlíží na oblast tvorby především ve výtvarném umění, hudbě a literatuře. Druhý přístup chápe kulturu jako něco, co ovlivňuje jednotlivce i sociální skupiny a co je v rámci jejich praxe znovuvytvořeno.⁴¹

Pod pojmem subkultura označujeme takový typ kultury, který se liší od převládající kultury dané společnosti, která zastává tradičně dané hodnoty. Předpona „sub“ vykazuje hodnotovou odlišnost od mainstreamové společnosti.⁴²

Existují dvě definice subkultury. První je definice substanční, která popisuje podstatu subkultury, zatímco definice funkcionální řeší funkce subkultury.⁴³ Můžeme je klasifikovat na základě věku, povolání, náboženství, národnosti (původ, etnika, rasa), zájmů, sociální pozice atd. Negativní odlišnost subkultur, může vést k napětí, až ke konfliktům. Autoři Clowart a Ohlin rozeznávají tyto typy subkultur na kriminální, konfliktní a únikové.⁴⁴

5.2 Životní styl

Pojem životní styl označuje souhrn životních forem, které si každý jedinec aktivně prosazuje. Je určován kulturními vzory, chováním, jednáním a socializací. Jedná se tedy

⁴¹ HORSKÝ, Jan. *Kultura*, in: STORCHOVÁ, Lucie a kol., *Koncepty a dějiny, Proměny pojmů v historické vědě*. Praha: Scriptorium 2014, s. 145-154.

⁴² Předpona sub značí něco podřadného, nízkého, pod, menší než

⁴³ SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010. s. 31

⁴⁴ Tamtéž, s. 34

o zvnitřnění společenských zvyklostí. Někdy se může jednat o vyhranění se vůči „zbytku společnosti“ a připojit se k některé ze subkultur.⁴⁵

Důležitým znakem subkultur může být jejich jedinečný styl. Ten může být chápán jako znak, či symbol. Skládá se z image, vystupování, a argotu. Podle Hebdigea může styl fungovat jakožto odolnost proti převládající většině dané společnosti. Zároveň se tímto způsobem od sebe odlišují jednotlivé subkultury.⁴⁶ Například lidé, kteří cvičí bojové umění Wing Tsun často používají většinou ve své mluvě terminologii jednotlivých technik, jejichž názvy jsou čínské. Albert Cohen vypracoval teorii delikventní subkultury, která říká, že subkultura může být kolektivní reakcí, kdy frustrovaný jedinec není schopen dosáhnout adekvátního společenského statusu.⁴⁷ Dle mého názoru si dovoluji tvrdit, že žádný z níže zmíněných pamětníků se necítil sociálně znevýhodněn. Lidé patřící k „subkultuře“ Wing Tsun se chtěli vymezit od karatistů a judistů, kteří byli tehdy mainstreamovými.

5.3 Předlistopadové subkultury v Československu

Komunistická moc a zejména státní bezpečnost (StB) od února roku 1948 věnovaly svou pozornost mladé generaci, snažily se všemi prostředky utlumit a potlačit běžnou snahu mladých lidí stát v opozici a revoltovat. Státní bezpečnost měla tajně získávat informace, kdy docházelo k jejich vyhodnocování a následně byly využívány k preventivním opatřením, rozkládání nežádoucích mládežnických aktivit. Problematika mládeže byla ve druhé polovině 80. let Státní bezpečností sledována, regionálně na úrovni okresů, krajů a Slovenské socialistické republiky, tak i v pražské centrále. Podle stanovené metodiky vyčlenění příslušníci věnovali svou pozornost tzv. volné mládeži, tedy zakázaným mládežnickým organizacím.⁴⁸

Veškeré undergroundové aktivity byly v hledáčku tehdejší tajné bezpečnosti (StB), která měla v popisu práce potírat rozvraceče republiky. K získání této nálepky stačilo pouze jakékoliv vybočení z běžné společnosti. Lidé, kteří se odlišovali od většinové společnosti, nemuseli přímo bojovat proti režimu, stačilo pouze jinak vypadat, poslouchat, či hrát jinou

⁴⁵ LINHART, Jiří. *Životní styl*. Sociologická encyklopedie [online]. [cit. 2023-04-20]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Stylel_%C5%BEivotn%C3%AD

⁴⁶ SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010. s. 36

⁴⁷ Tamtéž, s. 64

⁴⁸ ŽÁČEK, Pavel. *Politická policie proti mládeži*. in: Vaněk Miroslav a kol. *Ostrůvky svobody: kulturní a občanské aktivity mladé generace v 80. letech v Československu*. Praha: Votobia, 2002, s. 187-193

hudbu, než produkovala socialistická pop-music. Předrevoluční subkultury měly problémy s cenzurou a perzekucemi ze strany režimu, nicméně to se zdaleka netýkalo všech. V tomto období můžeme rozdělit subkultury na tři typy. Prvním typem jsou subkultury, které nebyly pronásledovány režimem a také nebyly omezovány státem. Do této kategorie bych zařadil nadšence do bojových umění, které lze dnes vnímat jako určitou subkulturu mající vlastní zvyky, specifický jazyk, styl oblékání a také zájem o studium specifických stylů. Můžeme zde také zařadit kulturisty, kdy jejich hlavní popularita panovala v osmdesátých a devadesátých letech, kupodivu dnes se jedná o okrajový sport.⁴⁹

Do druhé kategorie bych zařadil takové subkultury, které se nijak politicky nevymezovaly proti režimu, ale byli vnímáni jako „nechtění občané“.⁵⁰ Například to mohou být homosexuálové. Jedním z diskriminačních ustanovení byl trestní zákon, který platil od 60. let a určoval věkovou hranici pro pohlavní styk (heterosexuálové 15 let, homosexuálové 18 let). Homosexuální styk byl trestán jako veřejné pohoršení anebo styk za úplatu (pod tím lze zařadit cokoliv). Spisovatel Václav Jamek pronesl, že se tato ustanovení neuplatňovala v praxi, avšak existovali evidence homosexuálů tzv. „ružové seznamy“. Skrze ně mohla Státní bezpečnost lidi vydírat.⁵¹ Na konci 80. let vznikl Socio-terapeutický klub homosexuálů, tento klub organizoval výlety, kterých se mohli zúčastnit i nečlenové. Dva roky před revolucí se téma homosexuality objevilo v oficiálním tisku, jako Mladá fronta, Svobodné slovo a v září 1989 i na stránkách Rudého práva.⁵²

Do třetí kategorie řadím takové subkultury, které se politicky vymezovaly proti režimu a byly režimem perzekuovány. Jedním z mnoha byla neoficiální hudební muzika (punk, alternativní a novovlnné kapely). Kdyby tyto styly byly čistě nekonfliktní, tak by pravděpodobně nezískaly tak velkou popularitu u mladých lidí. Samozřejmě toto nadšení do nové hudby obsahovalo jednak generační protest, ale také se jednalo o módní záležitost. Mladí

⁴⁹ SOUČEK Tomáš – VESELÝ, Karel, ed. *Kmeny: současné městské subkultury*. Praha: Bigg Boss & Yinachi, 2011. s. 58,59,83

⁵⁰ Nechtěný spoluobčan je obyvatel autoritativního, či totalitního státu, který se vymezuje vůči státu a naopak. Nemusí se jednat o příslušníky subkultury, může to například být i příslušník jiné rasy.

⁵¹ SEIDL, Jan. *Homosexuálové v Československu v letech 1945-1989* in: PAŽOUT, Jaroslav a Kateřina PORTMANN. „Nechtění“ spoluobčané: skupiny obyvatel perzekvovaných či marginalizovaných z politických, národnostních, náboženských i jiných důvodů v letech 1945-1989. Liberec: Ústav pro studium totalitních režimů. 2018, s. 162

⁵² Tamtéž, s. 161,163

lidé se začali více zajímat o alternativu, underground, a právě prostřednictvím této hudby objevili samizdat a mohli také přejít do řad opozice. Podstatné je, že tyto kapely byly zakázány, když si někdo na burze zakoupil desku punkové skupiny a dozvěděla se o tom policie, tak jim ta zakoupená deska byla odebrána. Výměna desek, videokazet a magnetofonových pásků se závadným obsahem tvořila velmi často živnou půdu pro protisocialistické činnosti.⁵³

Kvůli nepříznivému režimu mnoho kapel nevydrželo. Ke kapelám, které režim přežily patřily: The Plastic People of the Universe, Bon Pari, Suchý mozky, OZW a Visací zámek. Po revoluci v roce 1989 přibýlo koncertů, protože se vytratil strach a nikdo nebyl pronásledován. Začaly se vydávat nahrávky a do Československa jezdily kapely z ciziny.⁵⁴

⁵³ VANĚK, Miroslav. *Kytky v popelnici*. in: Vaněk Miroslav a kol. *Ostrůvky svobody: kulturní a občanské aktivity mladá generace v 80. letech v Československu*. Praha: Votobia, 2002, s. 187-193

⁵⁴ SOUČEK Tomáš – VESELÝ, Karel, ed. *Kmeny: současné městské subkultury*. Praha: Bigg Boss & Yinachi, 2011. s. 58

6 Počátky bojového umění Wing Tsun v Československu ve vzpomínkách pamětníka

V minulosti od 50. let minulého století veškeré poznatky o bojových umění přicházely z východu. Dnešní situace je poněkud odlišná. Modernizace zasáhla i bojová umění, to mělo za důsledek, že některé poznatky jsme čerpali z východu a pro jiné jsme směřovali jinam. Proto se stávalo, že ve cvičení docházelo ke slučování technik různých bojových umění. Autor poukazuje na to, že se cvičící příliš nezajímají o historie jednotlivých stylů.⁵⁵

Počátkem 90. let došlo v České republice k obrovskému přívalu informací ve všech směrech lidské činnosti. Tento příval informací zasáhl také i oblast bojových umění. Většina zájemců mohla začít studovat přímo u mistrů v zahraničí. Řada z nich se také dostala do Československa. Proto si dnes můžeme vybrat ze současné nabídky bojových stylů, který nám vyhovuje a přizpůsobuje se našim fyzickým i jiným požadavkům. Studium více stylů najednou je trendem, který vytváří nový pohled na bojová umění. Došlo k vzniku nových asociací, které i dnes pořádají soutěže, kde proti sobě mohou soupeřit různé styly.⁵⁶

Počátek československého Wing Tsunu byl připsán právě Ivanu Rzounkovi, který byl během komunistického režimu v emigraci v Německu, tehdejší Spolkové republice, kde se věnoval čínským stylům a po svém návratu založil historicky první školu Wing Tsun v České republice, tehdy v rámci organizace EWTO. Následně vznikaly i další významné školy (např. pod vedením ELYWCIMAA⁵⁷, organizace Sifu Wilhelma Blecha, jehož první školy založil a vedl mezi lety 1993–1999 rovněž Ivan Rzounek). Během pár let se od EWTO separovaly další větve, z nichž největší změny proběhly v roce 2002, kdy vznikla nová asociace pod vedením Sifu Ladislav Hodače. V roce 2006 došlo k rozpadu celé severní větve EWTO v Česku.⁵⁸

⁵⁵ KOTLÁR, Leoš. *Wing Chun Kung fu*. Bratislava: CAD Press, 2003. s. 22

⁵⁶ KOTLÁR, Leoš. *Wing Chun Kung fu*. Bratislava: CAD Press, 2003. s. 21

⁵⁷ Organizace, která se věnuje šíření Wing Chun v Evropě, jak ho učil mistr Lok Yiu a jeho velmistr Yip Man

⁵⁸ Fight and Win – e-Stránky.cz [online]. Cit [5.5.2022]. Dostupné z:

<https://fightandwin.estranky.cz/clanky/WingChun.html>

6.1 Rozhovor s Ivanem Rzounkem, 1. 9. 2022, Praha

Prvním pamětníkem, se kterým jsem vedl rozhovor byl Ivan Rzounek, který se narodil roku 1968. Na vzniku a rozšíření bojového umění Wing Tsunu v Československu měl největší podíl právě tento pamětník, který toto bojové umění nejen představil veřejnosti v dobových časopisech, ale také ho vyučoval. Rzounkova škola v Praze tvořila pevnou základnu pro následné rozšíření. Vlivem jeho žáků se myšlenky šířily z centra dál do regionů.

Příběh Ivana Rzounka začíná na počátku 80. let, kdy se ve svém volném čase věnoval s partou svých kamarádů cvičením různých bojových umění, které v té době nebyly běžné. Tyto aktivity se konaly v pronajaté tělocvičně v Sokole Braník v Praze, kde Rzounek s Petrem Macháčkem a Davidem Brousillem působili jako trenéři. Jejich cvičení probíhalo čistě na amatérské úrovni, protože v Československu nebyli zahraniční mistři, kteří by tato bojová umění mohli vyučovat. Skutečnost, že se Rzounek a ostatní věnovali novým bojovým uměním, o kterých většina lidí neměla ani ponětí, je dost výrazně odlišovala od mainstreamové společnosti. Pamětníkův zájem o studium vzrostl tehdy, když se mu pod ruku dostala kniha o doposud neznámém bojovém umění. Tato knižní ilustrace Rzounka i ostatní nadchla natolik, že se podle ní rozhodli cvičit, přestože všichni věděli, že jen podle knihy se zkrátka cvičit nedá a že by chtěli víc. Své počátky s Wing Tsunem popisuje pamětník takto:

„Na začátku osmdesátých let jsme s kamarády měli, dneska by se dalo říct pronajatou, tělocvičnu v Sokole Braník v Praze. A tam jsme cvičili věci, které se normálně cvičit nedaly. Tehdy tady z úpolových sportů bylo judo, bylo tady karate, byl tady řecko-římský zápas a tak podobně. Zkrátka tady nebylo kung fu a nebyl tady thajský box. Nebyly tady ty úpolové disciplíny, který nebyly tak kontaktní, nebo zkrátka že byly zdaleka. Nikdo se sem nedostal, aby je vyučoval. My jsme se tam pokoušeli cvičit takovej „mišmaš“ na amatérský bázi. Dneska by se to označilo jako MMA, ale to s tím nechci nijak spojovat. Bylo to smíchaný. Tam tedy nebudu říkat, kdo tam byl, ale jen takový ty známý jména. Byl tam Petr Macháček, David Brousil, já a pak ještě těch pár dalších kamarádů a my jsme tam působili jako trenéři. Jeden z kamarádů, který se jmenoval Broněk Novotný, tak přinesl knížku Wing Chun od James Yim Leeho⁵⁹, to byl žák Bruce Leeho⁶⁰. A na té obálce tam byla úžasná fotka,

⁵⁹ Americký průkopník bojových umění, učitel, autor a vydavatel. James Lee je známý tím, že byl mentorem, učitelem a přítelem Bruce Leeho.

⁶⁰ Herec, mistr a popularizátor bojových umění.

jak tam Yimms Lee někomu dává pěsti a nám se to hrozně líbilo. Zkrátka jsme byli mladí a připadalo nám to atraktivní. Tak jsme podle té knížky a dalších knížek od Bruce Leeho, kterýho samozřejmě všichni tenkrát znali, byl to idol všech, tak jsme začali amatérsky cvičit Wing Tsun. To byl nějak rok 83, 84. Ale zkrátka měli jsme informace jen z těch knížek. Jen knížka nestačí. Ty obrázky a informace psaný... člověk potřebuje někoho, kdo už to umí, aby na něj položil ruce, a vy jste věděl, jak co a jak, protože prostě text to nevystihne všechno. Po nějaké době jsem odešel do zahraničí.“⁶¹

Rzounek věděl, že se svými kamarády cvičí něco, co nebylo v té době běžné. V rozhovoru na tuto odlišnost později reagoval se špetkou ironie:

„Tehdy jsem měl ovšem pouze 5-6 žáků. Cvičili jsme ze začátku různě v parcích, na hřištích, prostě kde se dalo“. Teď máme prostory sice sklepní, ale můžeme se aspoň považovat za „Wing Tsun underground“. (úsměv)⁶²

Rzounek se rozhodl opustit Československo, emigroval do Spolkové republiky Německo. Rzounkova karta emigrace⁶³ dokládá, že 16. dubna roku 1988 opustil Československo a následně se věnoval karate, protože v Mannheimu měl své přátele, kteří zde měli školu karate a chtěl za ně zápasit. Diskvalifikace Ivana Rzounka ze zápasu v karate a nemožnost závodit, odvrátila jeho zájem o karate a díky ní se vrátil zpátky k Wing Tsunu. Sám pamětník k tomu dodává:

„Já jsem v tom karate chtěl pokračovat a měl jsem v Německu kamarády. To byli bratři Jorgovi, to byli původně Jugoslávci a ty měli v Mannheimu otevřenou školu karate a já jsem za ně chtěl zápasit. Po prvních závodech jsem toho karate musel nechat, protože jsem na rok dostal distanc, že jsem závodit nesměl, protože tehdy jsme tady žili v tom, že na tom Západě se všichni mydlej na plný kontakt a zkrátka, jak jsem neuměl moc německy, tak jsem se nedomluvil o těch pravidlech, jaký jsou v Německu. A když mi z rukou a nohou sundali chrániče, tak jsem si řekl: „jasně to bude tvrdý, hodně tvrdý.“ Takže jsem toho soupeře ihned knockoutoval a zkrátka mě diskvalifikovali. Rok jsem nesměl závodit, tak jsem si říkal, co ten rok budu dělat... prostě začnu cvičit něco jiného. Poblíž jsem měl školu Wing Tsun, mezitím jsem měl menší intermezzo s jinýma čínskýma disciplínama. Když jsem tam našel školu Wing Tsun, tak jsem si vzpomněl

⁶¹ Rozhovor autora s Ivanem Rzounkem, Praha, 1. 9. 2022.

⁶² Časopis Warrior. č.1, ročník II. 1999. s. 21

⁶³ Příloha č.1 – Rzounek karta emigrace, Archiv bezpečnostních složek

*na tu knížku od James Leeho a okamžitě jsem tam začal cvičit... a to mě hrozně bavilo. Víím, že součástí ještě bylo WT-kickboxing, tehdy se tomu tak říkalo a Latosa Escrima.*⁶⁴

Dalším podstatným bodem byl pamětníkův postoj k režimu. Ivan Rzounek charakterizoval komunistický režim jako deziluzi. Během tohoto režimu byl mladý, plný snů a neohlížel se příliš do budoucna. Jeho snem bylo žít se cvičením, což v té době nebylo možné. Vymezoval se vůči komunistickému režimu i tím, že tehdy patřil do Foglarova oddílu⁶⁵ a mimo jiné házel roční dopisy Charty 77⁶⁶ lidem do schránek. Režim mu zkrátka nevyhovoval, nicméně nebyl hlavním důvodem jeho emigrace do zahraničí. Svou vizi a výhrady vůči režimu popisuje následovně:

„Já jsem tenkrát odjel do zahraničí z důvodu, že to byla taková deziluze, kdy se člověk podíval do budoucna. My jsme byli všichni mladý, měli jsme spoustu plánů. Pochopitelně, protože jsme byli mladý, tak jsme nekoukali na to, co chceme mít za zaměstnání. Chtěli jsme prostě cvičit. Já viděl obrázky Bruce Leeho, jak dělá Chi Sao, a Petr Macháček viděl obrázky thajských boxerů a chtěl nějaký sport s plným kontaktem. Všichni jsme zkrátka měli sny a jeden z těch snů byl takovej, že bysme se tím třeba i chtěli žít. Tehdy to nebylo možný. My jsme se ptali na Ministerstvu školství a tělovýchovy s tím, že by se založil, jako byl svaz karate a juda, tak aby byl svaz kung fu přes čínskou ambasádu, kde jsme měli hodně kamarádů. Že bysme sem dovezli nějaký trenéry z Číny, což vlastně možnost byla, protože jsme o tom na té ambasádě mluvili, a na Ministerstvu školství a tělovýchovy o to nebyl zájem. My jsme byli mladý, když tam přišel osmnáctiletý kluk s něčím takovým, tak zkrátka nikdo ho nebral vážně. Tam byli samí páprdové. Byla to taková určitá deziluze. Kluci postupně začali chodit na vojnu, ta tělocvična... tam se víceméně vytráceli ti kamarádi a zkrátka já jsem si řekl: „No tak jako když půjdu na vojnu, tak se za dva roky vrátím domů, ztratím dva roky a pak se zase budu plácát v Braníku.“ Tak jsem si řekl, že to ne. Odjízdim pryč. Odjel

⁶⁴ Rozhovor autora s Ivanem Rzounkem, Praha, 1. 9. 2022.

⁶⁵ Skautský oddíl, který je často uváděn s přídomkem Hoši od Bobří řeky (podle Foglarova slavného stejnojmenného románu), který mu dal jeho dlouholetý vedoucí, spisovatel Jaroslav Foglar, známý také pod skautskou přezdívkou Jestřáb. Foglar do oddílu přišel v roce 1925, jako už poměrně odrostlý milovník skautingu. Od začátku se podílel na jeho organizaci. Od roku 1927 do roku 1987 ho také vedl (nepřetržitě celých šedesát let), po většinu času zcela sám.

⁶⁶ Charta byla neformální československá občanská iniciativa, která kritizovala politickou i státní moc z důvodu nedodržování lidských a občanských práv. Charta 77 je současnými historiky považována za jednu z nejvýznamnějších akcí odporu vůči předlistopadovému režimu v období normalizace po roce 1968.

jsem do toho Německa. A jako ten důvod byla ta deziluze z toho, jak to tady vypadalo v Československu... nikam nic nevedlo a to, že nebyla možnost cvičit. Já, protože jsem byl ve styku s tehdy takzvanýma „protistátníma žívlama“, byl jsem člen Foglarova oddílu a Jestřábova oddílu a Jestřáb sám byl neustále sledovanej, lezli nám do klubovny a tak podobně. Přes jednoho takovýho mýho duchovního guru, který se jmenoval Vladimír Strnad, tak jsem jako kluk házel do schránek takový ty roční dopisy Charty 77, takže jsme byli pod dohledem. Ale ten důvod nebyl tohleto, proč jsem odjel. Ten důvod byl takovej, protože jsem byl mladej a naivní a že prostě chci cvičit. On za to ten komunistickéj režim taky mohl, ale zas ne tak, jak by si to většina lidí vysvětlila.“⁶⁷

Přestože se jednalo o člověka, který vůči režimu aktivně vystupoval a byl evidován v dobových záznamech StB, tak přetrvává otázka, proč právě jeho režim nevnímal jako protivníka, když se tímto způsobem vymykal ideologii? Jedna z možností byla, jak popisuje Vaněk, že režim nebyl schopen kontrolovat veškerý volný čas a že tento prostor „svobody“ byl poměrně rozsáhlý.⁶⁸ Dle mého názoru si režim pravděpodobně neuvědomoval tu hloubku, komplexnost a životní styl těchto lidí, protože před revolucí bylo malé množství těch, kteří se něčemu takovému věnovali. Nebo také existuje možnost druhá, kdy si jich režim vědom byl, ale nepovažoval je za hrozbu. Měli bychom zvážit fakt, že tito lidé před revolucí ničeho významného nedosáhli. Oproti punku je režim ani nemusel nálepkovat, protože zkrátka nevnímal, že by jejich životní styl ohrožoval mravní vývoj ostatních, nebo že by vštěpoval lidem postoje, jednání a názory, které jsou socialismu cizí⁶⁹. Čína odkud toto bojové umění pochází byla a je zemí lidově demokratickou.

Rok po převratu se vrátil zpět do Československa. Rzounek nastoupil zpět do tělocvičny v Sokole Braník jako trenér. Následně rozšířil své působení do Riegerových sadů, kde

⁶⁷ Rozhovor autora s Ivanem Rzounkem, Praha, 1. 9. 2022.

⁶⁸ VANĚK, Miroslav. *Kytky v popelnici, Punk a nová vlna v Československu* in: Vaněk Miroslav a kol. *Ostrůvky svobody: kulturní a občanské aktivity mladé generace v 80. letech v Československu*. Praha: Votobia, 2002, s. 188

⁶⁹ Časopis Warrior: č. 1, ročník II. 1999. s. 23

Rzounek zde byl dotazován, zda se setkal s tím, že by některý jeho žák zneužil toto umění k trestnému činu. Pamětník odpověděl následovně: „To je těžké, tímhle se mi žáci nechlubí. Černá ovce asi je všude. Tak jako i u policie jsou výjimky, které kradou, nebo berou úplatky, na Václavském náměstí najdeme individua, která se neživí zrovna čestně, tak i v tomto směru jsou špinavci. O ničem prokazatelném nevím, že by někdo při svých špinavých praktikách používal Wing Tsun. Takovýto člověk by asi těžko mohl dále zůstat v mé škole.“

poprvé představil a využil své znalosti, které nabyl v zahraničí. To byl také jeden z důvodů, proč se rozhodl založit si vlastní školu Wing Tsun. Aby svého snu dosáhl, tak musel kontaktovat Sifu Gefeke von Schadowa, který byl z Hannoveru ve Spolkové republice Německo, protože ten už v Československu učil Wing Tsunu na konci 80. let v Judo klubu v Mariánských lázních pro pár svých známých. V rozhovoru v Časopise Warrior Sifu Gefeke popisuje svou Wing Tsun kariéru v Československu následovně:

„Měl jsem známou z Československa, která jezdila často do Mariánských Lázní. Jeden její kamarád žijící v Čechách ji navštívil v Hannoveru. Od ní se dozvěděl o Wing Tsunu. Sám cvičil karate a Wing Tsun nechápal. Když si ho sám vyzkoušel, byl doslova nadšen a okamžitě mě pozval do Československa, do Mariánských Lázní, kde se 14. - 19. 4. 1987 uskutečnila první ukázka. Zájem z jiných stylů byl ohromující. Pozvání se opakovalo a jak rostl zájem, bylo na posledním semináři v Praze okolo 200 lidí. Dnes jsou v České republice tři školy – v Praze, Mariánských lázních a Kladně.“⁷⁰

Zde nastal problém, dozvěděli jsme se, že Sifu Gefeke toto bojové umění v Československu vyučoval ještě před Ržounekem. Pamětník následně situaci v Judo klubu uvedl na pravou míru:

„Ti kamarádi cvičili judo, karate a zvali si tam nějaký německý instruktory na kobudo,⁷¹ na cvičení s japonskými zbraněmi. Protože Sifu Gefeke čas od času do Mariánských Lázních jezdil, tak se domluvili, že by tam mohli udělat nějakou ukázkou, to byl ten rok 87. A v roce 1987 proběhla taková první veřejná ukázka Wing Tsun pro zájemce z Judo klubu v Mariánských Lázních. Ty lidi to brali jako takový bonus k tomu cvičení, co už tam dělají, tak to nebrali vážně a nebyli to přímo nadšenci do Wing Tsun. A tu disciplínu, tam si jen vyzobali to, co se jim z ní líbilo do těch svých disciplín, které už cvičili. Tím pádem nikdo se o tom dřív nedozvěděl. Oni to taky docela tutlali a ta ukázka měla poměrně úspěch. To, co říkal Sifu Gefeke, že byli nadšení. Každopádně nikam to nespělo. Vždycky to byla jen taková návštěva, protože věnovali pár hodin tomu cvičení, a to bylo všechno. Já jsem se s ním zkontaktoval v tom roce 1990, řekl jsem mu ty svoje plány, že už je tady strašně moc lidí, kteří o to mají zájem, a jestli by nebylo možné udělat seminář. První termín nevyšel, to si tehdy vzpomínám, že Sifu Gefeke neměl čas, ten termín byl obsazený. Jako zajímavost je, že jsem se sem už pokoušel dostat Olivera Königa, který je v současné době šéf té EWTO organizace, ovšem to bylo den před tím víkendem, ten

⁷⁰ Časopis Warrior. č.1, ročník II. 1999. s. 7

⁷¹ Termín označující zbraňové systémy okinawských bojových umění

pochopitelně taky neměl čas, a tím pádem to padlo. Pak byl seminář v Mariánských Lázních, kde byl jak Oliver, tak Sifu Gefeke. Bylo tam asi jenom pět účastníků a z toho jsem tři přivezl já z Prahy, ale tehdy lidi nebyli zvyklí někam cestovat, a navíc byla zde komplikovaná situace, že zrovna proběhla amnestie a všude bylo spousta propuštěných trestanců, tak lidi nechtěli jezdit vlakama, protože tam byli na tom nádraží. Nicméně tam se domluvil seminář pražskej. Ten už měl velký úspěch, tam už bylo zhruba sto lidí, a to bylo v době, kdy už ta škola vlastně běžela.“⁷²

Rzounek před oficiálním založením své školy vedl školu v Kladně s tehdejšími nadšencem Arturem Stempkovským.⁷³ Rzounek si poté pronajal prostor, protiletecký kryt v Podolské ulici v Praze a následně na jaře roku 1991⁷⁴, došlo k úspěšnému otevření jeho první školy. Nebylo nijak nutné vzbuzovat zájem, protože většina jeho žáků přešla z Braníka do Podolí. Následně si Rzounek otevřel další školy. Zájem byl velký díky jeho žákům, kteří umění Wing Tsun ukazovali ostatním a následně došlo k expanzi. Mezitím v Judo klubu výuka defacto přestala. Ti žáci, kteří měli dále o studium zájem jezdili za Rzounkem do Prahy.⁷⁵ Pamětník v rozhovoru vysvětlil důvody vzniku své první školy a popsal následné šíření bojového umění takto:

„Tehdy se školy většinou pronajímaly: školní tělocvičny nebo sokolský. Já jsem ovšem potřeboval školu vlastní, protože jsme chtěli cvičit každý den a kdykoliv a prostě ty mimopražský, aby měli kde spát apod. Takže jsem si ji pronajal po tom, co jsme přestali cvičit v tý Branický Sokolovně, tak jsem si pronajímal protiletecký kryt v Podolské ulici v Praze. A tam tihle kluci začali cvičit. Většina z nich necvičila v tom Braníku, ale přišla do toho Podolí. Takže ta první založená škola nebyla otevřená na podzim, ale byla otevřená na

⁷² Rozhovor autora s Ivanem Rzounkem, Praha, 1. 9. 2022.

⁷³ Časopis Warrior. č.1, ročník II. 1999. s. 21,22

Ivan Rzounek zde v rozhovoru popisuje kladenskou školu: „Kladenská škola, to je historka sama o sobě. Tam žije jistý člověk jménem Artur Stempkovski. Tento člověk se již dříve zajímal o bojová umění. Psal mi skoro ob den dopisy a moc se u mě chtěl učit Wing Tsun Kung Fu. Dělal mi stále různé nabídky, až jsem si jednou řekl, že ten člověk je šílený po Wing Tsun, a že tam tedy budu jezdit a učit jej. Později vyšlo najevo, že vede školu, která dříve patřila jednomu sifu z Prahy, který vede tzv.“Kung Fu akademii“ a jejíž žáci odmítli přijmout jeho styl, protože se jim z nějakého důvodu nelíbil a toužili dělat Wing Tsun kung fu.“ Rzounkovi se nelíbilo, když někdo tímto způsobem měnil styly. Následně se s Arturem dohodl tak, že bude dvakrát týdně do Kladna dojíždět a veškeré záležitosti týkající se Wing Tsunu mu budou podřízeny. Pan Stempkovski se staral pouze o provoz a o ekonomické závazky školy.

⁷⁴ Podstatné je zmínit, že Rzounkova škola byla otevřena už od září roku 1990, ale škola fungovala už od dubna, kdy se vrátil z emigrace.

⁷⁵ Rozhovor autora s Ivanem Rzounkem, Praha, 1. 9. 2022.

jaře. Ale prostor jako samostatná škola, tak ta byla od toho 91. roku, do té doby jsme cvičili v té Branické sokolovně. Já jsem v podstatě vůbec nemusel vzbuzovat žádný zájem. Já jsem to jenom ukázal kamarádům a ti to ukázali dalším kamarádům předtím, než jsem udělal hromadnej nábor do školy, tak jsem udělal takový informační odpoledne, kam prostě přišli lidi a jenom seděli a jen na mě koukali, co tam předvádím a co jim říkám apod. A ty lidi mi řekli, že už předtím byli odhodlaný cvičit a že tohle je nějak extrémně neovlivnilo. Mezitím v Judo klubu v Mariánských Lázních, tam to cvičení Wing Tsun defacto přestalo. Tam byli čtyři lidi, ostatní se oženili nebo měli děti nebo studium, práci a tak podobně, takže od toho odešli, začli podnikat, takže neměli čas. Takže ti kluci, co byli předtím v tom Judo klubu a příležitostně cvičili Wing Tsun, tak jezdili za mnou do Prahy a občas jsem byl já v těch Mariánských Lázních. Ta propagace byla formou plakátů, vylepovaly se plakáty s nějakým pěkným obrázkem, textem a telefonním číslem nebo adresou. Plus v časopise Warrior, kterej vydává Slávek Polák, to byl tehdy snad... později na Moravě a v Opavě se vydávalo Budo. Takže nějaký inzeráty jsem měl v časopise Budo a články, a hlavně jsem přispíval do časopisu Warrior tomu Slávkovi Polákovi, kterej mi za ty články umožnil dělat reklamu v tom jeho časopise. Takže já si myslím, že ta propagace byla víceméně dobrá. Co bylo špatný... to si myslím, že nebylo nic.⁷⁶

Mezi Rzounkovy žáky patřili: Bohumil „Míla“ Jedlička⁷⁷ a Pavel Drdla. Krom seminářů zde existovala poněkud zajímavá porevoluční aktivita, kterou tito lidé podnikali. Vyjížděli do Německa, kde se v tomto umění vzdělávali u zahraničních mistrů a tímto způsobem měli možnost získat trenérské kvalifikace. Pamětník k tomu dodává:

„Naplánovali jsme sérii seminářů do budoucna. Dejme tomu každý rok byly tak dva až tři semináře. K tomu jsme vyjížděli do Německa do Hannoveru, většinou autostopem, takže to bylo takový dobrodružný, na soukromou výuku. Tehdy bylo poměrně dost zájemců o instruktorskou licenci. Takže ti kluci museli na soukromou výuku k Sifu Gefekemu, aby se vzdělávali a byli dostatečně kompetentní. Pochopitelně já jsem na to tenkrát nestačil.

⁷⁶ Rozhovor autora s Ivanem Rzounkem, Praha, 1. 9. 2022.

⁷⁷ Časopis Warrior. č.1, ročník II. 1999. s. 22 Bohumil Jedlička v rozhovoru uvádí, že měl ke Rzounovi velice dobrý vztah, vycházeli spolu dobře a uznával ho jako svého učitele.

V té době jsem ještě neměl technický stupeň⁷⁸, mám instruktorskou licenci, ale měl jsem ještě žákovský stupeň, takže jsem nemohl určovat další instruktory. Ten prvotní podnět pro to, aby si ti moji žáci otevírali pobočky byl ten, že Sifu Gefeke von Schadow a taková ta politika organizace EWTO byla taková: šířit to rychle, šířit to hodně, a bylo poměrně pro nás snadný dostat svolení a udělat si ten instruktorský kurz. Takže když byl člověk schopen zaplatit nějakou částku, jezdit do toho Hannoveru, účastnit se seminářů, tak relativně snadno dostal licenci a mohl si otevřít školu. Tehdy jsme byli pochopitelně rádi, že něco takového je. Ta kvalita toho kurzu dnes je samozřejmě vyšší. Ten důvod, proč se to tak rozvíjelo, byl takovej, že to zkrátka všichni chtěli. Nebylo to z toho důvodu, že by všichni křičeli, aby otevřeli WT školu. Ty kluci jako Pavel Drdla chtěli cvičit, a protože byli mimopražský, tak tu licenci potřebovali.“

Rád bych podotknul, že Rzounkova vášeň a nadšení pro toto bojové umění byla téměř bezmezná. Veškerou propagaci Wing Tsunu dělal dobrovolně ze své vlastní iniciativy a neměl žádnou záruku, že by se tím mohl uživit. V této době nebylo zvykem, aby si lidé kupovali vlastní prostory, často se pronajímaly tělocvičny školní, nebo sokolské. Neexistoval ani sponzoring. Veškeré výdaje, které byly spjaty s výukou si mistři museli hradit ze své vlastní kapsy. To souviselo s výší členských ročních příspěvků, poplatků za zkoušky, za semináře apod. Mnoho mladých lidí je nezvládalo splácet. Roční členské příspěvky se odváděly do Německa, výše částky činila 50 německých marek a byla z nich hrazena propagace převážně v německých časopisech. Hodnota německé marky byla podstatně vyšší než hodnota české koruny.

Z důvodu, že Rzounkova škola spadala pod organizaci EWTO, rozhodl se kontaktovat hlavního představitele této organizace, kterým byl Sifu Keith R. Kernsprecht. Za ním měl Rzounek přijet do Livorna, aby danou záležitost probrali a vyřešili. Pro Rzounka byly náklady na cestu vysoké a možná se mu ani nechtělo tuto cestu podstupovat, a proto se rozhodl z této organizace vystoupit.⁷⁹ V časopise Budo popisuje důvody vystoupení z této organizace takto:

„S učením mistra Leung Tinga jsem se se seznámil v Německu. Věnoval jsem se mu několik let, avšak postupem času se vynořovalo stále více otázek, na které mi nikdo neuměl,

⁷⁸ Stejně jako snad u všech bojových umění je i systém výuky Wing Tsun rozdělen na jednotlivé stupně. Stupně jsou rozčleněné do čtyř skupiny (žákovské, vyšší, mistrovské a velmistrovské). K příslušnému stupni je přiřazena určitá výuková látka, kterou student musí zvládnout, než postoupí dál.

⁷⁹ Tamtéž

anebo možná nebyl ochoten odpovědět. Odpovědi typu „tak to prostě je“ mě neuspokojovaly, a tak jsem po nich začal „pátrat“ i mimo EWTO. Velice mi v tomto směru pomohla jistá shoda náhod, díky níž jsem se seznámil se Sifu Willhelmem Blechem. Stačilo málo a moje podezření, že ve výuce pana Kernsprechta, není všechno úplně v pořádku, se stalo přesvědčením. No, a protože jsem už dál netoužil po hledání, porovnávání či nějakých kontrolách, rozhodl jsem se vystoupit z EWTO a stát se členem ELYWCIMAA, tedy Evropské sekce organizace mistra Lok Yia, ve které jsem Wing Tsun poznal ve zcela jiném světle“.⁸⁰

6.2 Vývoj v České republice

Jedním z dalších Rzounkových kroků, kterými se proslavil, bylo založení České Asociace Wing Chun Kung Fu v roce 1993. Tuto organizaci chtěl založit již ve druhé polovině 80. let. V té době mu bylo 18 let, tak se mu na ministerstvu školství mládeže a tělovýchovy vysmáli. Rzounek nezakládal tuto organizaci proto, aby něco tříštil, jak jiní namítali. Chtěl všechny příznivce tohoto zajímavého kung fu stylu ušetřit pochybností a zklamání, kterých zažil on sám víc než dost. Jeho heslem bylo, že „nejchutnější a nejčistější voda je vždy u pramene“. Tento pramen našel u německého mistra Wilhelma Blecha, evropského reprezentanta a žáka mistra Lok Yiu, který byl nejstarším žákem Velmistra Ip Mana. Wilhelm Blech byl tedy součástí organizace mistra Lok Yiu (ELYWCIMAA), která představovala výuku originálního čínského Wing Tsunu.⁸¹

Podle Rzounka nebylo nutné zakládat Wing Tsun organizaci, protože každá škola mohla existovat sama za sebe, což bylo v té době naprosto běžné. Po letech cvičení nastal podobný problém, jako u organizace EWTO. Rzounkovi se nelíbilo budování velké organizace, a proto si řekl, že z ELYWCIMAA roku 1999 také vystoupí. Poté odjel do Číny.

⁸⁰ Časopis Budo. č. 11-12, ročník V. 1997. s 30

⁸¹ Tamtéž. s. 30

7 Počátky bojového umění Wing Tsun v Liberci ve vzpomínkách pamětníků.

K tématu libereckých subkultur existuje značné množství bakalářských i diplomových prací, které se převážně zaměřovaly na subkultury hudební. Například práce Vojtěcha Cée⁸², který se zabýval neonacistickým hnutím skinheads na Liberecku, dále práci Terezy Valáškové: *Historie gothické subkultury na Liberecku*.⁸³ Nutno podotknout, že i v oblasti bojových umění došlo k proměnám. Počátky libereckého Wing Tsunu datujeme od roku 1993. Na základě informací z rozhovorů s narátory bylo očividné, že počátek a následné formování libereckého Wing Tsunu vzniklo poněkud neobvyklým způsobem.

7.1 Rozhovor s Martinem Jelínkem, 28. 6. 2022, Praha

Druhým pamětníkem, se kterým jsem vedl rozhovor, byl Martin Jelínek, narozen roku 1975. V současnosti působí jako hlavní trenér a manažer Akademie EBMAS v Praze v Dejvicích. Bojovému umění Wing Tsun se věnoval od roku 1992, později tento styl také vyučoval. Vedl odborné semináře v oblasti osobní bezpečnosti pro firmy a organizace. Také se zároveň organizoval přednášky a věnoval se prevenci proti napadení s praktickými ukázkami sebeobrany dětí a mládeže ve školách.

Martin Jelínek sehrál v rozšíření tohoto bojového stylu do Liberce klíčovou roli. Bez něj by pravděpodobně liberecký Wing Tsun nevznikl a kdyby ano, tak by se toto bojové umění do Liberce dostalo mnohem později. Tento pamětník vyrostl na vesnici a vůči komunistickému režimu se nijak znatelně nevymezoval. Nutno podotknout, že během sametové revoluce mu bylo pouhých 14 let. Tato skutečnost doložila, že byl ještě dítětem, které v socialismu vyrůstalo.⁸⁴

Pamětníka velmi inspirovaly dobové filmy, které se před rokem 1989 promítaly ve večerních kinech. Především ho zaujaly čínské kung-fu filmy, které rozšířily jeho zájem o bojová umění.

⁸² CÉE, Vojtěch: *Specifika neonacistického hnutí skinheads na Liberecku*. Pardubice, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, Sociální antropologie. Vedoucí práce PhDr. Petr Skalník, CSc.

⁸³ VALÁŠKOVÁ, Tereza: *Historie gothické subkultury na Liberecku*. Liberec, 2011. Bakalářská práce. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická Technické univerzity v Liberci, Katedra historie, Kulturně historická a muzeologická studia. Vedoucí práce Doc. Petr Lozoviuk, PhD.

⁸⁴ Rozhovor autora s Martinem Jelínkem, Praha, 28. 6. 2022.

Z důvodu že vyrůstal na vesnici, kde se dle jeho slov musel naučit prát, tak se dal na cestu karate, která byla v té době nejdostupnější. Karate bylo pro něj příliš silové a měl pocit, že nijak nerozvíjelo jeho obranu. Poté zkusil Tai Chi, které jak se domníval mohlo splnit jeho očekávání. Na výuce, která se odehrávala ve Vilémově, se seznámil s Pavlem Drdlou⁸⁵, který mu představil bojový systém Wing Tsun. Po dvou letech ve Šluknovském výběžku Martin Jelínek absolvoval své první zkoušky u Sifu Gefeke von Schadowa, který sem byl pozván Pavlem Drdlou. Sifu Gefeke na termín dalších zkoušek nedorazil, a proto se pamětníkovy zkoušky konaly pod vedením Olivera Königa. Pamětník své první zkušenosti s bojovým uměním popsal a reflektoval takto:

„Já miloval filmy, které běžely za komunistů. Já jsem komunistické dítě. Já jsem z Liberce, takže jsem navštěvoval ty večerní kina, co dávali Poláci. Tak tam byly ty čínské filmy, které dávali Poláci, třeba Bojovník od Žluté řeky, takové ty čínské kung-fu a tak. Prvně jsem prostě viděl ty čínské filmy... nebudu se opakovat. Já jako dítě... jako jsem z vesnice, tak tam bylo trošku, že každé vesnické dítě ví, jaké to je se prosadit. Jelikož jsem byl spíš malá holčička než kluk, tak jsem se musel svým způsobem prosadit. Naučit se chtěl nechtěl prát, byť to bylo proti mému přesvědčení, ale tam kde jsem žil, to byla ta potřeba. A protože jsem šel na učňák do Rumburku, tak jsem tam zkoušel karate, to bylo nejznámější v té době. To mě moc neoslovilo. Bylo to takové silové, nic moc, taková spartakiáda. Tím, že jsem se uměl trochu prát, tak mě to tolik netrápilo. Neviděl jsem v tom žádný větší smysl, v čem by mě to obohatilo, byť třeba vylepšovalo v tom, jak se bránit, a v té době jsem si hodně věřil. Pak jsem zkoušel něco jináčího... viděl jsem plakát Tai-chi. Říkám: „Óó no tak Tai-chi, proč ne?“ Tak jsem tam zašel a ten učitel tai-chi byl Pavel Drdla a ten mi nabídl, jestli nechci dělat něco jináčího. A já: „Jako a co?“ A on: „No nějaký bojovej systém. Nějaký Wing Chun.“ Cože? Víš co? (smích) takový víc čum? (smích). Říkám si tak co to kurník je? „Tak mi to ukaž.“ Tak mi něco ukázal. Ukázal mi řetězáky⁸⁶. Řekl jsem si: „Aha, tak tomu bych se asi neubráníl, to by se hodilo.“ (Smích). Takže v rámci takové zvědavosti, že bych se obohatil, vylepšil svoji sebeobranu, tak jsem do toho šel. S kamarádem jsme začali chodit do takový malý skupinky k Pavlovi Drdlovi. Jestli se nepletu, tak měl tak 7. stupeň. Bylo to ve Vilémově, on bydlí ve Šluknově. Vilémov, tak to byla tělocvična ve Vilémově nějakou dobu, pak se to přestěhovalo do Velkého Šluknova, tam on bydlel, měl tam další zázemí, takže se

⁸⁵ žák Ivana Rzounka

⁸⁶ Základní Wing Tsun útok pěstmi, kdy se udeří rychle po sobě z bezprostřední blízkosti.

*to tak nabalovalo. Takže skutečně škola Wing Tsun, tam jsme chodili dvakrát týdně a tam už jsme vlastně jeli Wing Tsun v podání Pavla Drdly. To měl vlastně od Rzounka.*⁸⁷

Rozšíření Wing Tsunu do Liberce proběhlo neobvyklým způsobem. Mohli bychom se domnívat, že někdo ze Rzounkových žáků, nebo důležitý představitel EWTO rozšířil výuku do Liberce. To byla částečně pravda, ale nejednalo se zde o záměr, nýbrž o náhodnou událost. Jednoho dne Pavla Drdla oslovil karatista Jirka Jakub, který neměl s bojovým uměním Wing Tsun téměř nic společného. Neměl ani jediný žakovský stupeň a chyběly mu potřebné znalosti a kvalifikace, aby vůbec mohl výuku vést. S Wing Tsunem ho spojoval pouze zájem a sen se ho učit v Liberci, protože tento karatista pocházel z Liberce. Pavel Drdla tedy požádal Martina Jelínka, aby karatistovi pomohl s vedením výuky v Liberci, na základní škole poblíž Zimního stadionu. Martin Jelínek sice neměl žádný dosažený technický stupeň, ale měl přeci jen více zkušeností než karatista, který neměl žádné. Vznik libereckého Wing Tsunu pamětník popsal následovně:

„Ještě, než jsme šli na vojnu, tak pocházím z Liberce, konkrétně z Frýdlantu, v Liberci jsem měl práci a školu „učňák“. Tak Pavel to věděl a v jednom semináři tam přišel člověk z Liberce, karatista, že má pár lidí a že by si chtěl v Liberci udělat školu Wing Tsun. Jako by otevřel si Wing Tsun školu za pomoci Pavla Drdly v Liberci. Takže on na mě: „Takže ty jsi z toho Liberce.“ A já: „Jo, no a?“ (Smích.) „Mám tady jednoho člověka, který si chce otevřít školu v Liberci, takže bys mu pomohl jako asistent to tam prostě jako pomoci otevřít.“ Říkám tak dobře, tak jo. Moc se mi to nelíbilo. Já jsem hlavně nechtěl být učitel. (Smích.) Neměl jsem ambice učitele. Takže on se dozvěděl přes Pavla Drdla, že dělá Wing Tsun, tak ho oslovil, přijel na seminář a na tom semináři jsem toho člověka viděl poprvé. A on se s ním domluvil, že bude spolupracovat a že mu pomůže otevřít školu a že si to vezme pod patronát. Já jsem původně dělal asistenta Pavlovi Drdlovi, takže jsem se chtě nechtě stal asistentem. Tak jsme tam přijeli. Ukazovali jsme techniky, co známe, Dan Chi⁸⁸ a tak. Tak jsme udělali seminářík. To se oslavovalo. Začal pravidelně jezdit do Liberce a já jsem mu asistoval při té výuce. Tak tím to vlastně celé začalo. Jezdilo se tam jednou týdně. Já jsem měl za úkol, když se v úterý cvičilo, tak aby se to ve čtvrtek opakovalo. Tak jsem slibil: „Ano, dobře, pomůžu vám.“ A byl jsem takovej prostředník s tím, že tam přijel Pavel Drdla v pondělí nebo

⁸⁷ Rozhovor autora s Martinem Jelínkem, Praha, 28. 6. 2022.

⁸⁸ Technika jednou rukou

v úterý, takže byly dva tréninky do týdne a co se cvičilo to úterý, tak jsem sám procvičoval s nima ty techniky. Takže jsem strávil hodiny tím, že jsem opakoval, co se jelo.“⁸⁹

Škola Wing Tsun byla pravděpodobně otevřena v roce 1993, aby pamětník vzbudil u lidí zájem, musel tisknout plakátky, které po Liberci vylepoval. Na první výuku dorazilo zhruba třicet lidí, kteří cvičili, čtyřicet lidí se přišlo jen podívat a ve finále jen polovina z nich zůstala. Pamětník kladně hodnotil propagaci své školy.⁹⁰

Spolu s karatistou vedli výuku v Liberci do té doby, než měl Jirka Jakub rozhovor s libereckou televizí. Následovala hádka mezi Pavlem Drdlou a Jirkou Jakubem. Nakonec bývalý karatista a Pavel Drdla zanechali Wing Tsun v Liberci Martinu Jelínkovi, ve stylu: „Ať si to tam dělá, jak chce“. V té době, protože neexistoval sponzoring, proto ho nikdo nepodpořil. Později se nechal zlákat Pavlem Drdlou do Prahy, aby zde vedl výuku. Martin se domníval, že se Wing Tsunem užíví, tuto zkušenost zpětně reflektoval jako svou osudovou chybu. Školy v Liberci zanikly, nebo byly předány jeho žákům. Bylo zajímavé slyšet vylíčení konfliktu z pohledu pamětníka:

„No a pak se to nějakým způsobem zašmodrchalo ohledně financí a pohádali se mezi sebou.⁹¹ Mezitím se tam pozvala televize. Televize liberecký, myslím si, že Ještěd tenkrát se to jmenovalo. Takže první reklama a tu pozval právě ten Jakub. Tam jsme měli takovej seminářík, já jsem mu tam pomáhal a cvičil, záznam byl, bylo to v televizi, tak fajn. Nicméně ten Jakub platil škole, takže to nebyly jeho prostory. Myslím, že to bylo právě ego. Dělal se tam nějaký rozhovor, a to se mu⁹² nelíbilo. Nechtěl jsem se do toho motat. Já jsem řekl svoje a rozhodlo se, že s ním vlastně ukončí spolupráci. A vlastně dal na výběr, jestli chtěj být pod ním, nebo půjdou pod Jakuba. Chtě nechtě jsem byl spíše pozorovatel. Každopádně to pak bylo hozeno na mě, platil jsem vlastně veškeré výdaje.“

Dalším společným problémem té doby byl sponzoring. Tehdy v 90. letech nic takového nebylo zvykem. Nikdo nevěděl, co je to mít nějaké sponzory. Nikdo nikomu peníze na nic nedal, takže veškeré výdaje, které byly spojené s výukou, si museli trenéři hradit ze svého. Bylo velice problematické žít se jen Wing Tsunem. Jak prohlásil Martin Jelínek: „Kdybych neměl

⁸⁹ Rozhovor autora s Martinem Jelínkem, Praha, 28. 6. 2022.

⁹⁰ Tamtéž

⁹¹ Hádka proběhla mezi Jirkou Jakubem (karatistou) a Pavlem Drdlou.

⁹² pozn. autora: Pavlu Drdlovi

jinou práci, nevím, co bych dělal, asi bych umřel hladý“.⁹³ V té době nikdo také nemusel řešit konkurenci, protože v Liberci byla pouze jediná škola Wing Tsun.

Školy se v té době běžně pronajímaly, kdy docházelo k postupné profesionalizaci. Překvapilo mě, že pamětník neměl trenérskou kvalifikaci, měl pouze živnostenský list. V té době, dle jeho slov, to nebylo nutné:

„Jednoduše. Prostě se rozhodneš, že otevřeš školu, tak první pravidlo, který nás učili: půjdeš do nějaké školy, kde mají tělocvičnu, tam je oslovíš, jestli mají prostory volný a jestli mají zájem o vytvoření smlouvy. Domluvit si hodiny no a platit ten nájem. To bylo celý. Co se týče prostoru je to jedno. Prostor ti pronajme kde kdo. Nebo takhle. Problém pronájmu prostoru je ten, že přijdu do školy a chci pronajmout hodiny. „Máte volno?“ „Ano.“ „Výborně.“ „Tady je moje jméno, tady je občanka.“ Zeptaj se, co tam chci dělat. Dobře, učitel sebeobrany, nebo Wing Tsun. Neptali se na živnostník nebo takovýhle věci. Většinou ne. Hlavně já jsem v té době ho měl, takže jsem nedělal nějak na černo. Já jsem si udělal živnostenský list, takže na živnost jsem měl. Kdyby se zeptali, tak jim to ukážu. Jo, takže nějakým způsobem jsem to měl a za mě jsem udělal tu smlouvu se školou a chodil. Pak jestli jsem tam měl jednoho nebo deset žáků, to byl můj problém, ne té školy. Na mě bylo udělat reklamu, plakátky do časopisu, něco vylepit to na sloupy a do škol atd. Sponzory jsem neměl ani jednoho, vždy jsem si to platil sám a díky tomu, že jsem měl práci, která mi to umožňovala si sám sebe za sponzorovat ze svého, tak bylo.“⁹⁴

Martin Jelínek v závěru rozhovoru zodpověděl mou otázku, která se týkala toho, jak vnímal přínos bojového systému Wing Tsun, co mu to přineslo a jak ho toto bojové umění motivovalo:

„No můžu říct hodně věcí, co je jako přísun, ale běžně říkám toto: strhne tě to teď a tady, protože máš starost z práce a z domova a je málo, co tě strhne do přítomnosti. Že seš jen ty a tady v přítomnosti, takže to si myslím, že právě Wing Tsun dokáže. Kvůli tomu, že musíš vnímat druhého člověka, jeho energii, jeho tuhost, dotýká se tě nějak, tak nemůžeš myslet na to, co budeš dělat večer a co budeš jíst. Protože druhý člověk do tebe dává energii, tlačí do tebe nějakým způsobem, takže musíš vnímat stoprocentně. Tím, že žiješ přítomností, tak se vylepšíš. To tělo to vnímá všemi senzory. To je právě to krásný, že ta hodina a půl uteče. Díváš se očima a vnímáš ty tlaky přes kůži, svaly, klouby. Přesto vnímáš sám sebe i toho

⁹³ Rozhovor autora s Martinem Jelínkem, Praha, 28. 6. 2022

⁹⁴ Tamtéž

*druhého. Tady jsem slabej, musím zesílit. To jsou ty principy. Soustředění svého těla, vnímání principů a toho druhého člověka. Když cvičíš formy nebo boucháš do pytle, tak můžeš vypnout, protože tam nemáš toho druhého člověka, ale když cvičíš s někým a ten tě nutí vnímat, být aktivní a pasivní, tak bych řekl, že je to krásný tanec. Tanec dvou lidí, kteří dělají celek a musí spolu spolupracovat. Bez toho druhého se nikam neposuneš. Je to právě tvůj soupeř, kdo tě naučí nejvíc. Zkrátka poznáváš sám sebe i jiné lidi skrz techniku, jdeš více do svého jádra. Tohle podle mě dává největší smysl. Oba se prostě posouváme. Takže to je taková meditace v pohybu.*⁹⁵

⁹⁵ Rozhovor autora s Martinem Jelínkem, Praha, 28. 6. 2022

7.2 Rozhovor s Martinem Hlopkem, 25. 5. 2023, Liberec

Druhým pamětníkem, se kterým jsem vedl rozhovor ohledně bojového systému Wing Tsun v Liberci byl Martin Hlopko, narozen roku 1976. Martin Hlopko vedl výuku v Liberci od roku 2007. Bojovým uměním se věnoval od svých třinácti let, kdy nejprve začal cvičit karate. Velmi ho zaujala a motivovala osobnost Bruce Leeho. Velmi si cenil jeho filozofických myšlenek. Vnímá ho velmi kladně, vážil si ho nejen jako herce, ale také jako bojovníka. Díky němu se dozvěděl o bojovém systému Wing Tsun jak sám popsal:

„Tak já jsem se od třinácti let věnoval bojovému umění. Začínal jsem s karate, pak jsem praktikoval aikidó, kdy jsem pomáhal jako asistent instruktora, poté jsem ho i učil. Vlastně jako spousta nadšenců do bojových umění jsem obdivoval Bruce Leeho a vlastně dočtl jsem se, že Bruce Lee předtím, než vytvořil svůj systém JKD⁹⁶, cvičil nějaký Wing Tsun. Tím jsem se začínal o Wing Tsun zajímat a říkal jsem si, že by bylo fajn, kdyby se mi podařilo někde Wing Tsun cvičit. Tou dobou zde v Liberci a v okolí nic takového nebylo, takže asi tím, že jsem sledoval toho Bruce Leeho a tím jsem se dostal k nějakým prvním zmínekám o Wing Tsunu jako takovému.“⁹⁷

Pamětník následně vyhledal školu v Liberci, kde probíhala výuka již zmíněného čínského stylu. Poté zjišťuje, že libereckou školu vede jakýsi Pavel Drdla, o kterém nikdy neslyšel. Pavla Drdla jako trenéra hodnotil kladně, nicméně v rozhovoru ho popisoval jako arogantního a problémového člověka. Pamětník začal cvičit u Martina Jelínka jako instruktora, protože v té době Pavel Drdla opouští Liberec. U Martina Jelínka cvičil pouhých pár měsíců, než odjel do Prahy a zanechal svou školu panu Jiřímu Krupičkovi. Výuku pod vedením Jiřího Krupičky pamětník hodnotí jako naprostou katastrofu:

„Protože to jednoduše neuměl. On měl relativně vysoký stupeň, který v té době nebylo těžké na těch zkouškách udělat. V té době, kdy tady ten Wing Tsun začínal, tak to bylo o tom, že tady byla jen jediná organizace. Ty školy tady byly pod jedinou organizací, kterou byla EWTO. Ty zkoušky probíhaly tak, že ten šéf Oliver König, který byl hlavním instruktorem pro Čechy a tuším že i pro Slovensko, tak sem dvakrát, třikrát do roka přijel na nějaký seminář do Česka. Tam to probíhalo tak, že by je vyloženě zkoušel, protože tam bylo tak 200 lidí. Ty lidi podepsali certifikát, dostali zkoušku a čau. V podstatě se spoléhalo na to, že

⁹⁶ Zkratka pro Jeet Kune Do

⁹⁷ Rozhovor autora s Martinem Hlopkem, Liberec 25. 5. 2023

ty učitelé připravěj své žáky na to, že budou schopni tu zkoušku absolvovat. Zkrátka aby to znali. Tímhle způsobem si myslím že ten Jiří Krupička získal vysokoje stupeň a ta výuka nebyla dobrá v tom, že spoustu věcí neuměl vysvětlit, nerozuměl jim a neuměl je předvést. Já jsem si vždycky dělal srandu, že to je člověk kterej neumí stát na dvou nohách natož na jedný když má dělat nějakou kop. V tom jsme byli hodně nespokojený. Jeden takovej příklad, když jsem byl úplnej začátečník. Krupička mi řekl, že přijede Sifu König a že si udělám zkoušku na 3. stupeň. Já jsem mu říkal: „Hele Jirko já jsem ten 3. stupeň ještě nikdy necvičil“. On odpověděl: „To nevadí uděláš si diplom a já tě to pak doučím“. Říkal jsem si: Ty vole! Co to jako je za nesmysl. Přeci když jdu dělat nějakou zkoušku, tak na to ty věci musím umět. Musím je znát, abych tu zkoušku pak mohl udělat. „Ne, to zaplatíš poplatek dostaneš diplom a já tě to pak doučím.“ Pak samozřejmě mě to nikdy nedoučil, jen chtěl řešit další stupeň. Prostě v tomhle to bylo tragický.“

I když zde vedl výuku Jiří Krupička, tak pamětník dále pokračoval ve cvičení. Po odchodu Martina Jelínka liberecká škola postupně přišla o většinu svých žáků. Změna nastala tehdy, když se pamětník seznámil s Ivanem Zimmlem, který školu v Liberci po Jirkovi Krupičkovi převzal. S ním vedl výuku až do roku 2008. Škola spadala pod organizaci EBMAS. Martin Hlopko po něm školu převzal. Pamětník k tomu dodal:

„Na těch trénincích u Jirky Krupičky jsem se seznámil s Ivanem Zimmlem, tam jsme spolu cvičili. Oba dva jsme tam byli nespokojený. Ivan začal dojíždět do Německa na semináře sifu Emina Boztepeho. To byla taková obrovská legenda Wing Tsunu, bojovník, Turek, obrovskéj bitkař, výbornej učitel Wing Tsunu. Tenhle Ivan k němu začal dojíždět na semináře do Německa a po nějaký době se mi ozval, že by ho chtěl pozvat do Česka, aby tady vedl seminář a že by chtěl v Liberci otevřít školu pod záštitou jeho organizace. Takže jsme se s Ivanem sešli já jsem v té době přestal chodit k panu Krupičkovi. S Ivanem jsme se sešli a začali jsme spolu trénovat. Po nějaké době otevřel školu v Liberci pod organizací, která se jmenovala EBMAS⁹⁸. Já jsem mu zde dělal asistenta instruktora. Kolem roku 2008 se Ivan rozhodl z té školy úplně odejít, protože za první kvůli práci, starostem a za druhý ten Wing Tsun ho už tolik nepřitahoval. Začal se zkrátka zabývat jinými věcmi. Kolem tohoto roku mi tu výuku svým způsobem předal a od té doby tu školu tady nějak provozuju já.“⁹⁹

⁹⁸ Emin Boztepe Martial Arts System

⁹⁹ Rozhovor autora s Martinem Hlopkem, Liberec 25. 5. 2023

Martin, jak vypověděl v rozhovoru, školu převzal z toho důvodu, že nechtěl, aby zanikla. Dodnes výuku považoval jako svůj koníček, a proto nebyla jeho hlavním zdrojem příjmu. Pamětník si nedokázal vzpomenout, kde probíhala výuka po odchodu Martina Jelínka. V rozhovoru vysvětlil, že po odchodu Jirky Krupičky vedli s Ivanem výuku v ZŠ. 5 května. Od roku 2015 škola spadala pod organizací Chrise Collinse. Pamětník vypověděl, že výuka pod organizací EBMAS mu nevyhovovala, protože neměl u koho cvičit. Emin Boztepe přijel maximálně jednou nebo dvakrát do roka. Podle Martinových slov neučil nic nového. Zajímal se pouze o to, zda mají všichni žáci zaplacené členské průkazky. Martin jako trenér to schytával nejvíce, protože se často potýkal s tím, že někdo neměl zaplacené. Tím, jak pamětník hledal, u koho by měl cvičit, tak narazil na Zdeňka Koblého. Poté si dohledal, že Zdeněk cvičí u sifu Chrise Collinse. Líbily se mu především jeho videa a jakým způsobem tento systém vyučuje. U Chrise Collinse se neplatí žádné poplatky, platí se pouze za tréninky. Pro Martina to bylo pohodovější a tohoto přístupu si dodnes velmi cení.¹⁰⁰

¹⁰⁰ Rozhovor autora s Martinem Hlopkem, Liberec 25. 5. 2023

ZÁVĚR

V mé bakalářské práci jsem se zaměřil na dokumentaci počátků bojového umění Wing Tsun v České republice. Poznatky získané metodou orální historie jsem analyzoval a komparoval s dalšími typy pramenů, kterých existuje pouze omezené množství. Než jsem se rozhodl provést tento výzkum, charakterizoval jsem vývoj bojového umění Wing Tsun v širších souvislostech. Představil jsem jeho historii, včetně principů, myšlenek a významných osobností.

Ve své druhé části své práce jsem se podrobněji zaměřil na vývoj situace v České republice, včetně jeho rozšíření do Libereckého kraje. V průběhu kapitol jsem se pokusil naplnit všechny vytyčené cíle. Z rozhovorů s narátory vyplynulo, že se tento bojový systém šířil z Prahy do dalších regionů. Propagace probíhala tím způsobem, že si mistři vytvářeli plakátky a organizovali semináře. Školy se většinou pronajímaly. Šlo především o školní nebo sokolské tělocvičny. Pokud někdo chtěl vést výuku ve škole bojových umění, tak nepotřeboval mít konkrétní dosažený stupeň, nebo trenérskou kvalifikaci. V současnosti je situace jiná. V této době neexistoval ani sponzoring, náklady spojené s výukou si museli mistři hradit ze svého. Možnost cvičení dosud neznámého čínské bojové umění byla vnímána jako atraktivní záležitost. Pamětníci většinou měli tu vizi, že by se bojovým uměním dokázali živit.

Průvržence čínského stylu Wing Tsun lze považovat za subkulturu. Šlo o malou skupinku lidí, která se vyznačovala svým specifickým jazykem, životním stylem a stylem oblékání. Dle mého názoru o jejich existenci režim věděl, ale nepovažoval je za hrozbu. Měli bychom zvážit fakt, že tito lidé před revolucí ničeho významného nedosáhli a nikoho nenabádali k přímému vystupování proti režimu. Vysvětlil jsem, že vnímání komunistického režimu u pamětníků spočívalo v jejich věkovém rozdílu. V roce 1989 bylo Ivanu Ržounkovi 21 let, Martinu Jelínkovi bylo pouhých 14 let.

Zásadním mezníkem pro rozšíření Wing Tsunu se stala sametová revoluce, která proměnila téměř všechny sféry společnosti, včetně způsobu trávení volného času. Rozhovory s pamětníky dokládaly, že po roce 1989 docházelo k jeho postupné profesionalizaci. Vznik první školy Wing Tsun a jeho následné rozšíření bylo připsáno Ivanu Ržounkovi. Rok po převratu se vrátil do Československa, kde poprvé představil veřejnosti své znalosti, které nabyt v zahraničí. V roce 1991 založil první školu v Československu, která spadala pod organizaci EWTO.

Z počátku výuka měla spíše groteskní podobu, kdy tento systém mohli vyučovat i tací, kteří neměli potřebné kompetence. Dalším společným problémem byla výuka pod organizací EWTO. Vysoké roční členské příspěvky odradily spoustu lidí. Nedávalo jim smysl, proč by měli platit nějaké členské poplatky organizaci, pod kterou studují. Lidem vadilo, že se vyučoval proevropský styl a měli pocit, že se neučí ten originální čínský styl.

V současné době převládá problém, kdy organizace nemají dostatek lidí na výuku. Hlavní důvod spočívá v tom, že existuje vícero atraktivnějších stylů pro veřejnost. Jsem svědkem upadání zájmu o jednotlivé styly a stejně tak mohu říci, že mnoho stylů a škol dostává poslední šanci na přežití. Přesto se domnívám, že výuka v Liberci nezanikne.

V závěru této práce věřím, že tato práce přinese čtenáři nové obohacující informace o problematice, jejímž tématem se tato práce zabývá.

Přílohy

Příloha č.1 – Rzounek karta emigrace, Archiv bezpečnostních složek

0.1.4.88 E. Kubice

Zrušen stupeň utajení (sv. zák.) dnem 1.1.2008 dle us. 34934988 list. 3 zák. č.

Příjmení RZOUNEK		Jméno IVAN		Rodné číslo 680807/1105	
Trvalé bydliště PRAHA SEVCIKOVA 9					Obec 0003
Spolučestvitelé děti do 15 let BEZ DETI		2 3		0	
Číslo osobního pasu 1691778		Paušální korespondenční číslo 010788		na 13 dnů	
Do místa D/ EMIGRACE <i>16.4.88 KOPV Praha</i>					
Statistika KD 211233			KL 345722		
	N	N	C	Cest. karte 00	Soc. povaz. 11
					Četl. cesty NP
1	014770	RZOUNEK IVAN 051145 OTEC			<i>08 tesar</i>
3	BELICHSTRASSE 14 HEIDELBERG NSR				<i>26 IPS</i>

Zrušen

Rozhovory s pamětníky

*Rozhovor 1 – Ivan Ržounek *1968, Datum: 1. 9. 2022, Místo: Praha*

P: Dobrý den, představte se nám.

I: Dobrý den, jmenuji se Ivan Ržounek a v České republice mám školu Wing Chun – Kung Fu.

P: Jak jste se dozvěděl o Wing Tsunu?

I: Na začátku osmdesátých let jsme s kamarády měli, dneska by se dalo říct pronajatou, tělocvičnu v Sokole Braník v Praze. A tam jsme cvičili věci, které se normálně cvičit nedaly. Tehdy tady z úpolových sportů bylo judo, bylo tady karate, byl tady řecko-římský zápas a tak podobně. Zkrátka tady nebylo Kung Fu a nebyl tady thajský box. Nebyly tady ty úpolové disciplíny, který nebyly tak kontaktní, nebo zkrátka že byly zdaleka. Nikdo se sem nedostal, aby je vyučoval. My jsme se tam pokoušeli cvičit takovej „mišmaš“ na amatérské bázi. Dneska by se to označilo jako MMA, ale to s tím nechci nijak spojovat. Bylo to smíchaný. Tam tedy nebudu říkat, kdo tam byl, ale jen takový ty známý jména. Byl tam Petr Macháček, David Brousil, já a pak ještě těch pár dalších kamarádů a my jsme tam působili jako trenéři. Jeden z kamarádů, který se jmenoval Broněk Novotný, tak přinesl knížku Wing Chun od James Yim Leeho¹⁰¹, to byl žák Bruce Leeho¹⁰². A na té obálce tam byla úžasná fotka, jak tam Yimms Lee někomu dává pěstí a nám se to hrozně líbilo. Zkrátka jsme byli mladí a připadalo nám to atraktivní. Tak jsme podle té knížky a dalších knížek od Bruce Leeho, kterýho samozřejmě všichni tenkrát znali, byl to idol všech, tak jsme začali amatérsky cvičit Wing Tsun. To byl nějak rok 83, 84. Ale zkrátka měli jsme informace jen z těch knížek. Jen knížka nestačí. Ty obrázky a informace psaný... člověk potřebuje někoho, kdo už to umí, aby na něj položil ruce, a vy jste věděl, jak co a jak, protože prostě text to nevystihne všechno. Po nějaké době jsem odešel do zahraničí.

P: Popište svůj příběh. Jak se vám povedlo dostat toto bojové umění do Československa?

¹⁰¹ James Yim Lee = americký průkopník bojových umění, učitel, autor a vydavatel. James Lee je známý tím, že byl mentorem, učitelem a přítelem Bruce Leeho.

¹⁰² Bruce Lee= herec, mistr a popularizátor bojových umění. Věnoval se tréninku bojových umění, což ho později dovedlo na filmové plátno.

I: V zahraničí jsem nejdřív chtěl nejprve začít cvičit karate, protože jsem původně karatista v Tesle Žižkov, dneska je to Sokol Žižkov pravděpodobně. U trenéra Josefa Třesohlavýho jsem cvičil karate. Já jsem v tom karate chtěl pokračovat a měl jsem v Německu kamarády. To byli bratři Jorgovi, to byli původně Jugoslávci a ty měli v Mannheimu otevřenou školu karate a já jsem za ně chtěl zápasit. Po prvních závodech jsem toho karate musel nechat, protože jsem na rok dostal distanc, že jsem závodit nesměl, protože tehdy jsme tady žili v tom, že na tom Západě se všichni mydlej na plný kontakt a zkrátka, jak jsem neuměl moc německy, tak jsem se nedomluvil o těch pravidlech, jaký jsou v Německu. A když mi z rukou a nohou sundali chrániče, tak jsem si řekl: „jasně to bude tvrdý, hodně tvrdý.“ Takže jsem toho soupeře ihned knockoutoval a zkrátka mě diskvalifikovali. Rok jsem nesměl závodit, tak jsem si říkal, co ten rok budu dělat... prostě začnu cvičit něco jiného. Poblíž jsem měl školu Wing Tsun, mezitím jsem měl menší intermezzo s jinýma čínskýma disciplínama. Když jsem tam našel školu Wing Tsun, tak jsem si vzpomněl na tu knížku od James Leeho a okamžitě jsem tam začal cvičit... a to mě hrozně bavilo. Víím, že součástí ještě bylo WT-kickboxing, tehdy se tomu tak říkalo a Latosa Escrima.¹⁰³ V osmdesátém devátém roce, když v Čechách, tehdejším Československu, byl převrat, tak jsem zkrátka neměl důvod být v Německu, tak jsem se okamžitě vrátil. To byl duben 1990, to jsem ještě v ten den utíkal do toho Braníku, tělocvičny, kde jsme tehdy cvičili, a protože jsem byl natěšenej na kluky a hrozně jsem se na ně těšil, tak těm jsem tam ukázal ten Wing Tsun, abych se tam pochlubil, že to je parádní a že ten Wing Tsun musíme cvičit. Takže ta původní sestava kamarádů, který s náma cvičili to karate, judo v tom Braníku, tak většina kamarádu začala se mnou cvičit to Wing Tsun. Cvičili jsme jak v tom Braníku, tak i v Riegerových sadech. To byl myslím Bohemians Praha, dneska je to taky Sokol. Protože jsme cvičili venku, tak to lákalo další lidi. Postupně těch lidí bylo poměrně dost a zkrátka jsem si říkal, že by se vyplatilo udělat skutečnou plnohodnotnou školu. Takže jsem se zkontaktoval s tím svým instruktorem z Německa. Ten se jmenoval Jürgen Pottiez v Karlsruhe. A ten mi řekl, že to není problém, ať to určitě udělám a ať kontaktuju Sifu Gefeke von Schadow¹⁰⁴, který je z Hannoveru v Německu, protože ten už tady měl nějaký aktivity z konce 80. let. Sifu Gefeke von Schadow v Německu měl rodinné známé, kteří necvičili, ale byli to jeho známí, původně

¹⁰³ Escrima = filipínské bojové umění

¹⁰⁴ Představitel organizace EWTO

rodáci z Mariánských Lázní, kteří často sem jezdili do Čech a často vzali svého kamaráda z Mariánek do Hannoveru, a Sifu Gefeke jim ukázal to, co je to ten Wing Tsun.

Ti kamarádi cvičili judo, karate a zvali si tam nějaký německý instruktory na kobudo,¹⁰⁵ na cvičení s japonskými zbraněmi. Protože Sifu Gefeke čas od času do Mariánských Lázní jezdil, tak se domluvili, že by tam mohli udělat nějakou ukázkou, to byl ten rok 87. A v roce 1987 proběhla taková první veřejná ukázkou Wing Tsun pro ty zájemce z Judo klubu v Mariánských Lázních. Ty lidi to brali jako takový bonus k tomu cvičení, co už tam dělají, tak to nebrali vážně a nebyli to přímo nadšenci do Wing Tsun. A tu disciplínu, tam si jen vyzobali to, co se jim z ní líbilo do těch svých disciplín, které už cvičili. Tím pádem nikdo se o tom dřív nedozvěděl. Oni to taky docela tutlali a ta ukázkou měla poměrně úspěch. To, co říkal Sifu Gefeke, že byli nadšení. Každopádně nikam to nespělo. Vždycky to byla jen taková návštěva, protože věnovali pár hodin tomu cvičení, a to bylo všechno. Já jsem se s ním zkontaktoval v tom roce 1990, řekl jsem mu ty svoje plány, že už je tady strašně moc lidí, kteří o to mají zájem, a jestli by nebylo možné udělat seminář. První termín nevyšel, to si tehdy vzpomínám, že Sifu Gefeke neměl čas, ten termín byl obsazenější. Jako zajímavost je, že jsem se sem už pokoušel dostat Olivera Königa, který je v současné době šéf té EWTO organizace, ovšem to bylo den před tím víkendem, ten pochopitelně taky neměl čas, a tím pádem to padlo. Pak byl seminář v Mariánských Lázních, kde byl jak Oliver, tak Sifu Gefeke. Bylo tam asi jenom pět účastníků a z toho jsem tři přivezl já z Prahy, ale tehdy lidi nebyli zvyklí někam cestovat, a navíc byla zde komplikovaná situace, že zrovna proběhla amnestie a všude bylo spousty propuštěných trestanců, tak lidi nechtěli jezdit vlakama, protože tam byli na tom nádraží. Nicméně tam se domluvil seminář pražské. Ten už měl velký úspěch, tam už bylo zhruba sto lidí, a to bylo v době, kdy už ta škola vlastně běžela. Už byly pravidelné tréninky, byli zájemci a Sifu Gefeke byl potěšenější. Naplánovali jsme sérii seminářů do budoucna. Dejme tomu každý rok byly tak dva až tři semináře. K tomu jsme vyjžděli do Německa do Hannoveru, většinou autostopem, takže to bylo takový dobrodružný, na soukromou výuku. Tehdy bylo poměrně dost zájemců o instruktorskou licenci. Takže ti kluci museli na soukromou výuku k Sifu Gefeke, aby se vzdělávali a byli dostatečně kompetentní. Pochopitelně já jsem na to tenkrát nestačil. V té době jsem ještě

¹⁰⁵ Termín označující zbraňové systémy okinawských bojových umění.

neměl technický stupeň¹⁰⁶, mám instruktorskou licenci, ale měl jsem ještě žákovský stupeň, takže jsem nemohl určovat další instruktory. Tehdy to byla úplně první generace lidí, kteří pokračovali ve Wing Tsunu, že byli instruktory a učili. To byli Míla Jedlička neboli Bohumil Jedlička, byl to Pavel Drdla, Martin Lukáš řečený „Čoky“ a jako úplně první pobočka, to bylo ze začátku roku 1991, možná ještě v průběhu devadesátého roku, byla pobočka na Kladně. Na Kladně byl nadšenec do Kung Fu Artur Stempkovski a měl velký zájem o to, aby se tam otevřela škola. Takže jsme se domluvili. Škola byla otevřená a Artur to za mě vedl. Já jsem tam jezdil dvakrát týdně a on se staral o to organizační zabezpečení... škola a tak podobně.

P: Povězte něco o vaší první založené škole, která byla otevřena na podzim roku 1990.

I: Tehdy se školy většinou pronajímaly: školní tělocvičny nebo sokolský. Já jsem ovšem potřeboval školu vlastní, protože jsme chtěli cvičit každý den a kdykoliv a prostě ty mimopražský, aby měli kde spát apod.

Takže jsem si pronajal po tom, co jsme přestali cvičit v tý Branický Sokolovně, tak jsem si pronajímal protiletický kryt v Podolské ulici v Praze. A tam tihle kluci začali cvičit. Většina z nich necvičila v tom Braníku, ale přišla do toho Podolí. Takže ta první založená škola nebyla otevřená na podzim, ale byla otevřená na jaře. Ale prostor jako samostatná škola, tak ta byla od toho 91. roku, do té doby jsme cvičili v té Branické sokolovně.¹⁰⁷

P: Jak se vám povedlo vzbudit zájem lidí o studium? Předtím „Wing Tsun“ Kung Fu v Čechách měl „Judo Club“ v Mariánských Lázních prostřednictvím Sifu Ch. Gefekého někdy koncem 80. let.

I: Já jsem v podstatě vůbec nemusel vzbuzovat žádný zájem. Já jsem to jenom ukázal kamarádům a ti to ukázali dalším kamarádům předtím, než jsem udělal hromadný nábor do školy, tak jsem udělal takový informační odpoledne, kam prostě přišli lidi a jenom seděli a jen na mě koukali, co tam předvádím a co jim říkám apod. A ty lidi mi řekli, že už předtím byli odhodlaný cvičit a že tohle je nějak extrémně neovlivnilo. Mezitím v Judo klubu

¹⁰⁶ Stejně jako snad u všech bojových umění je i systém výuky WingTsun rozdělen na jednotlivé stupně. Stupně jsou rozčleněné do čtyř skupiny (žákovské, vyšší, mistrovské a velmistrovské). K příslušnému stupni je přiřazena určitá výuková látka, kterou student musí zvládnout, než postoupí dál.

¹⁰⁷ Na stránkách mají chybu, bylo tam uvedeno, že škola vznikla na podzim.

v Mariánských Lázních, tam to cvičení Wing Tsun defacto přestalo. Tam byli čtyři lidi, ostatní se oženili nebo měli děti nebo studium, práci a tak podobně, takže od toho odešli, začli podnikat, takže neměli čas. Takže ti kluci, co byli předtím v tom Judo klubu a příležitostně cvičili Wing Tsun, tak jezdili za mnou do Prahy a občas jsem byl já v těch Mariánských Lázních.

P: Měl jste nějaký sponzory?

I: Tehdy v té době to nebylo zvykem. Nikdo nevěděl, co je to mít nějaké sponzory. Nikdo nikomu peníze na nic nedal, takže veškeré výdaje, které byly spojené s tou výukou, to jsme je hradili z vlastní kapsy. V podstatě to mělo svůj důsledek později, že ty lidi přestávali cvičit. Lidi nebyli navyklí na členské poplatky roční, potom poplatek za nějakou zkoušku, za seminář. Bylo hodně poplatků a ty lidi neměli peníze, protože tehdy se všechno vybíralo v německých markách, a kluci, kteří přišli ze školy, nebo studovali, tak prostě neměli peníze. Takže bohužel. Možná by se nějaký sponzor hodil, ale zkrátka to nebylo.

P: Co bylo dobré a co špatné v propagaci vaší školy a vašich poboček?

I: Co bylo špatné vlastně nevím. (úsměv)

Protože zpětně když se ohlídnu, tak všechno bylo dobré. Vlastně to mělo úspěch. Těch škol v tom období od roku 1990 do roku 1993, to jsem otevřel po Čechách a Slovensku asi deset, možná více než deset. Takže kdyby ta propagace byla špatná, tak by se ani ty pobočky neotevřely.

Ta propagace byla formou plakátků, vylepovaly se plakátky s nějakým pěkným obrázkem, textem a telefonním číslem nebo adresou. Plus v časopise Warrior, kterej vydává Slávek Polák, to byl tehdy snad... později na Moravě a v Opavě se vydávalo Budo. Takže nějaký inzeráty jsem měl v časopise Budo a články, a hlavně jsem přispíval do časopisu Warrior tomu Slávkovi Polákovi, kterej mi za ty články umožnil dělat reklamu v tom jeho časopise. Takže já si myslím, že ta propagace byla víceméně dobrá. Co bylo špatný... to si myslím, že nebylo nic.

P: Jaký byl důvod vašeho odjezdu do zahraničí? Mohl za to komunistický režim, nebo se jednalo čistě o studium bojových umění a později o jeho rozšíření?

I: Já jsem tenkrát odjel do zahraničí z důvodu, že to byla taková deziluze, kdy se člověk podíval do budoucna. My jsme byli všichni mladý, měli jsme spoustu plánů. Pochopitelně, protože jsme byli mladý, tak jsme nekoukali na to, co chceme mít za zaměstnání. Chtěli jsme prostě cvičit. Já viděl obrázky Bruce Leeho, jak dělá Chi Sao, a Petr Macháček viděl obrázky thajských boxerů a chtěl nějaký sport s plným kontaktem. Všichni jsme zkrátka měli sny a jeden z těch snů byl takovej, že bysme se tím třeba i chtěli živit. Tehdy to nebylo možný. My jsme se ptali na Ministerstvu školství a tělovýchovy s tím, že by se založil, jako byl svaz karate a juda, tak aby byl svaz Kung Fu přes čínskou ambasádu, kde jsme měli hodně kamarádů.

Že bysme sem dovezli nějaký trenéry z Číny, což vlastně možnost byla, protože jsme o tom na té ambasádě mluvili, a na Ministerstvu školství a tělovýchovy o to nebyl zájem. My jsme byli mladý, když tam přišel osmnáctiletý kluk s něčím takovým, tak zkrátka nikdo ho nebral vážně. Tam byli samí páprdové. Byla to taková určitá deziluze. Kluci postupně začali chodit na vojnu, ta tělocvična... tam se víceméně vytráceli ti kamarádi a zkrátka já jsem si řekl: „No tak jako když půjdu na vojnu, tak se za dva roky vrátím domů, ztratím dva roky a pak se zase budu plácát v Braníku.“ Tak jsem si řekl, že to ne. Odjíždím pryč. Odjel jsem do toho Německa. A jako ten důvod byla ta deziluze z toho, jak to tady vypadalo v Československu... nikam nic nevedlo a to, že nebyla možnost cvičit. Já, protože jsem byl ve styku s tehdy takzvanýma „protistátníma živlama“, byl jsem člen Foglarova oddílu a Jestřábova oddílu a Jestřáb sám byl neustále sledovanej, lezli nám do klubovny a tak podobně. Přes jednoho takovýho mýho duchovního guru, který se jmenoval Vladimír Strnad, tak jsem jako kluk házel do schránek takový ty roční dopisy Charty 77, takže jsme byli pod dohledem. Ale ten důvod nebyl tohleto, proč jsem odjel. Ten důvod byl takovej, protože jsem byl mladej a naivní a že prostě chci cvičit. On za to ten komunistickéj režim taky mohl, ale zas ne tak, jak by si to většina lidí vysvětlila.

P: Během krátké doby bylo otevřeno několik dalších poboček vaší školy pod vedením vašich žáků, jaký byl prvotní podnět pro tak rychlé rozšíření?

I: Ten prvotní podnět pro to, aby si ti moji žáci otevírali pobočky byl ten, že Sifu Gefeke von Schadow a taková ta politika organizace EWTO byla taková: šířit to rychle, šířit to hodně, a bylo poměrně pro nás snadný dostat svolení a udělat si ten instruktorský kurz. Takže když byl člověk schopen zaplatit nějakou částku, jezdit do toho Hannoveru, účastnit se seminářů, tak relativně snadno dostal licenci a mohl si otevřít školu. Tehdy jsme byli pochopitelně rádi,

že něco takového je. Ta kvalita toho kurzu dnes je samozřejmě vyšší. Ten důvod, proč se to tak rozvíjelo, byl takovej, že to zkrátka všichni chtěli. Nebylo to z toho důvodu, že by všichni křičeli, aby otevřeli školu Wing Tsun. Ty kluci jako Pavel Drdla chtěli cvičit, a protože byli mimopražský, tak tu licenci potřebovali.

P: Neměli problém to rozšířit do těch menších měst?

I: Ne, neměli. Tehdy ty Kung Fu školy tady prostě nebyly. Žádná škola Kung Fu tu nebyla. Pardón... byl tady Roman Hladík a jeho škola Kung Fu, ale jinak nic jiného. Později sem začali lidi z Francie nebo z Ruska učit na Moravě, myslím, že to bylo v Brně. Ale zkrátka v tom devadesátém roce tady nic nebylo, takže ty lidi byli nadšení do nějakých úpolových sportů a problém s tím nebyl. Problém byl, když tam vydrželi nějakou dobu a pak se na ně vybafló s tím, že musejí platit nějaký peníze, a oni nechápali, za co to je.

P: Vaše škola původně spadala pod organizaci EWTO. Proč tato organizace přestala s vámi komunikovat a proč jste musel opustit řady této organizace a najít si nového učitele, konkrétně Wilhelma Blecha?

I: To byly ty roční členský příspěvky, které se odváděly do Německa. To byla poměrně tehdy velká částka, asi 50 německých marek na rok. Zkrátka ty študáci by si radši zaplatili seminář, než to někam odevzdali. Mělo to určitý význam, když to vnímám zpětně. Hradila se z toho propagace převážně v německých časopisech. Takže nic proti tomu, ale ty kluci na to prostě neměli peníze. Lidi si stěžovali, že je to samej poplatek. Musel jsem to řešit se Sifu Gefekem, ten poměr marek vůči korunám. Takže jsem to s ním musel řešit. Víím, že jsme tam jeli jednou do Hannoveru celá ta instruktorská parta dohodnout určitou strategii tak, aby všichni byli spokojení o všem. Sifu Gefek nebyl naladěný na nějakou velkou diskusi. Takže tehdy jsem kontaktoval Sifu Kernsprechta. Ten byl tehdy můj Sifu a pozval mě, že si o tom promluvíme, že mi půjčí svoje ucho, jen musím dorazit do Livorna, kde měl nějaký seminář. Což bylo mimo mé finanční možnosti, takže jsme dali hlavy dohromady s těma instruktorama. Řekli jsme si, že to tedy nějak domluvíme, ale byla tam ještě jedna věc, která hodně lidem šla hlavou. Ten Wing Tsun jak se tehdy cvičil v EWTO, tak už tehdy to byla defacto moderní, evropská, na Evropany ušitá verze toho čínského bojového umění. Hodně těch kluků chtělo ten čínský originál. Ne že by to bylo špatný, nepoužitelný nebo tak... zkrátka byly tam evropský postupy a evropský způsob používání. Taková ta strategie. My všichni jsme byli nadšenci, takže jsme chtěli ten originální způsob výuky Wing Tsun.

Takže jsme si řekli, že by bylo dobré si najít učitele, který by splňoval obě tyto podmínky. Že by splňoval ten originální Wing Tsun a zároveň, abychom to byli všichni schopni zaplatit. My jsme prostě chtěli hlavně, aby na to měli ty kluci, co u nás cvičili a peníze neměli. Tehdy jsem různě objížděl Evropu, byl jsem všude možně. Internet pochopitelně nebyl, ale věděl jsem, že tam byl ten vnitřní pocit, že pod tou organizací to není ono. Tehdy mě zaujal Sifu Blech v Německu, který se čerstvě stal žákem mistra Lok Yiu, přímýho žáka velmistra Ip Mana¹⁰⁸. Po tom, co jsme si vyměnili pár dopisů, přijel jsem tam a začalo se mi to líbit okamžitě. Sifu Blech byl absolutně famózní. Bohužel už je po smrti a jeho přístup byl skutečně takovej rodinnej. Když jsme byli u něho ve škole nebo jsme šli do nějaké cukrárny na dort, tak jsem měl pocit, že mluvím se svým příbuzným. Nebylo to tak, že by poukazoval na to, že je autorita, a zastával takový ten odstup, jako jsme zažívali předtím. Takže já jsem byl nadšenej. Zeptal jsem se ho, co pro to musím udělat. Jeho podmínka byla taková, že musím pravidelně jezdit na to cvičení do Německa, že to je jediná podmínka. Byl ochotnej si se mnou promluvit i o poměru korun s tou německou markou. Pro všechny to bylo přijatelný, ale hlavně to nebylo až tak o penězích, ale hlavně to byla záruka, že to bylo přímo od mistra Lok Yiu ten hongkongský způsob Wing Tsunu. Ne ten stříženej způsob na Evropana. Ne že by to bylo špatný, ale byl to prostě ten čínskej Wing Tsun. Tehdy Sifu Blech jezdil pravidelně dvakrát do roka za mistrem Lok Yiu do Hongkongu. Já jsem začátkem roku 1993 jezdil do Číny a Sifu Blech byl tehdy v Hongkongu. Takže jsem se za ním stavil, on mě vzal za mistrem Lok Yiu a to byla senzace. Kdo zažil mistra Lok Yiu, tak musí být jenom nadšenej. Nicméně Sifu mi tenkrát odhalil své plány o té úspěšnosti a tak podobně. Já nechci říkat, že nemám rád, ale nefandím těm velkým organizacím, kde jeden nezná druhýho. To tradiční čínský Kung Fu se mi líbí v tom, že je to uzavřená skupina lidí. Všichni se znaj, je to takový rodinný, a to mi vyhovuje. Akorát to vylučuje tu velkou organizaci. Se Sifu jsme se bavili, že by rád šířil Wing Tsun po Evropě, ale že to sebou nese otevírání těch různých poboček a takovej koloběh, jako jsem zažil u EWTO. Vůbec si nemyslím, že to je špatný, ale jde spíš o to, že to nemám rád a že to neumím. Abych přijel někam na seminář do nějaký školy, kde neznám nikoho, jen toho instruktora, kterej to za mě vede, to jako není můj šálek čaje. Takže to byl takovej první impuls, kdy jsem začal

¹⁰⁸ Ip Man je velký hrdina tohoto bojového umění. Celý svůj život se mu věnoval. Zdokonaloval se a překonával ostatní bojovníky. Nejen, že to byl největší a nejnámější WT mistr, také měl dobrou životní filozofii.

přemýšlet. Se Sifu Blechem jsem se domluvil, že když to teda neumím dělat, tak toho mám nechat. Tak jsem řekl dobře a odjel jsem do Číny. To bylo v roce 1999.

P: Popište okolnosti vzniku České Asociace Wing Chun Kung Fu.

I: Česká asociace Wing Chun byla zaregistrovaná v roce 1993 myslím někdy na jaře. Ta vznikla z toho důvodu, když jsme teda odešli z toho EWTO, tak jsme tady měli síť škol a měli jsme dojem, že bysme měli být zastřešovaní nějakou organizací, protože všude byly samy federace asociace, organizace. Říkali jsme si, že to tedy tak potřebujeme. S klukama, který vedli ty pobočky v různých městech, jsme se domluvili, že otevřeme českou asociaci Wing Chun. Časem se prokázalo, že to nebyla potřeba, protože každá škola mohla existovat sama za sebe, ale v téhle době to byla běžná praxe. Podali jsme registraci na Ministerstvu školství a tělovýchovy, myslím, že i na Ministerstvu vnitra, a od té doby ta asociace sdružuje jednak moje žáky, který mají nějaké pobočky, druhak to sdružuje čistě jenom lidi, který to nějak zajímá a chtějí nám nějak pomáhat. Můžu tudíž pak snáz rozeslat pozvánky. Takže ta asociace vznikla jako nutnost, i když to tak nutné nebylo.

P: Co zapříčinilo vystoupení České Asociace Wing Chun Kung Fu ze spolupráce s European Lok Yiu Wing Chun International Martial Arts Association 1993–1999 (ELYWCIMAA)?

I: Po těch letech cvičení v Evropské asociaci Lok Yiu Wing Chun ten definitivní zlom přišel právě, když jsem byl podruhé za mistrem Lok Yiu, když už bylo jasné, že i když ten Wing Tsun je tradiční cesta, ale bylo jasné, že vznikne ta velká organizace. Takže ten důvod byl takovej, že zkrátka nikdo z těch kluků ani já jsme v tu dobu nebyli ochotní být členy mamutí organizace, kde se se nikdo s nikým nezná. Ty kluci od toho ustoupili, že do Číny jezdit nechtějí, byly tam ty strasti. Nikdo se správně nedorozuměl. Bylo to komplikované v té době, takže někteří z nich se spojili se Sifu Blechem za mými zády s tím, že tam chtějí zůstat. Takže tři nebo čtyři instruktoři nás opustili a zůstali u toho Sifu Blecha, což je paráda, protože cvičej do dneška a ten Wing Chun je díky nim perfektní. Už se spolu nijak nestýkáme, ale je dobře, že tam zůstali. Byla by škoda, kdyby tady nebyl ten Lok Yiu Wing Chun. Navíc Sifu Blech byl superman, bohužel umřel. Čeká nás to všechny. To bude asi tak všechno.

P: Dobrý den, mohl byste se nám prosím představit?

M: Tak dobrý den, no... jmenuji se Martin Jelínek... to je celý, ne? (Smích)

P: Jak jste se dostal vlastně k bojovému umění Wing Tsun? Co vás k tomu vedlo?

M: Co mě k tomu vedlo? No tak za prvý. První byly filmy, že.

P: Filmy s Bruceem Leem?

M: Nejen s Bruceem Leem. Já miloval filmy, které běžely za komunistů. Já jsem komunistické dítě. Já jsem z Liberce, takže jsem navštěvoval ty večerní kina, co dávali Poláci. Tak tam byly ty čínské filmy, které dávali Poláci, třeba Bojovník od Žluté řeky, takové ty Čínské Kung Fu a tak. Prvně jsem prostě viděl ty čínské filmy... nebudu se opakovat. Já jako dítě... jako jsem z vesnice, tak tam bylo trošku, že každé vesnické dítě ví, jaké to je se prosadit. Jelikož jsem byl spíš malá holčička než kluk, tak jsem se musel svým způsobem prosadit. Naučit se chtě nechtě prát, byť to bylo proti mému přesvědčení, ale tam kde jsem žil, to byla ta potřeba. A protože jsem šel na učňák do Rumburku, tak jsem tam zkoušel karate, to bylo nejznámější v té době. To mě moc neoslovilo. Bylo to takové silové, nic moc, taková spartakiáda. Tím, že jsem se uměl trochu prát, tak mě to tolik netrápilo. Neviděl jsem v tom žádný větší smysl, v čem by mě to obohatilo, byť třeba vylepšovalo v tom, jak se bránit, a v té době jsem si hodně věřil. Pak jsem zkoušel něco jináčího... viděl jsem plakát tai-chi. Říkám: „Óó no tak tai-chi, proč ne?“

Tak jsem tam zašel a ten učitel tai-chi byl Pavel Drdla a ten mi nabídl, jestli nechci dělat něco jináčího. A já: „Jako a co?“ A on: „No nějaký bojovej systém. Nějaký Wing Chun.“ Cože? Víš co? (smích) takový víc čum? (smích). Říkám si tak co to kurník je? „Tak mi to ukaž.“ Tak mi něco ukázal. Ukázal mi řetězáký¹⁰⁹. Řekl jsem si: „Aha, tak tomu bych se asi neubráníl, to by se hodilo.“ (Smích). Takže v rámci takové zvědavosti, že bych se obohatil, vylepšil svoji sebeobranu, tak jsem do toho šel. S kamarádem jsme začali chodit do takový malý skupinky k Pavlovi Drdlovi. Jestli se nepletu, tak měl tak 7. stupeň.

P: A konkrétně kde to bylo?

¹⁰⁹ Základní Wing Tsun útok pěstmi, kdy se údeří rychle po sobě z bezprostřední blízkosti.

M: Vilémov, on bydlí ve Šluknově. Vilémov, tak to byla tělocvična ve Vilémově nějakou dobu, pak se to přestěhovalo do Velkého Šluknova, tam on bydlel, měl tam další zázemí, takže se to tak nabalovalo. Takže skutečně škola Wing Tsun, tam jsme chodili dvakrát týdně a tam už jsme vlastně jeli Wing Tsun v podání Pavla Drdly, to měl vlastně od Rzounka.

P: On se od něj učil?

M: To byl jeho žák. Spolu s Mílou (Jedličkou) a nevím, jestli tam chodil Kopecký. Ten chodil do německé školy, co vím. A on se vlastně trhnul a udělal si svoji školu. Myslím tím Drdlu od Rzounka. Založil si vlastní školu a tam jsem chodil asi dva roky. Pak po těch dvou letech pozval poprvé někoho ze zahraničí. To byl právě Sifu Gefeke von Schadow a u něho jsem dělal první oficiální zkoušky. U Rzounka nevím, Rzounka jsem neznal. Gefeke von Schadow udělal zkoušky v tom Šluknovském výběžku. Tam jsem dělal vlastně první a druhý stupeň zároveň. Tam jsem chodil asi rok a půl.

P: A to už spadalo pod EWTO?

M: Ne, počkat takhle. Gefeke von Schadow je vlastně člověk z EWTO, ale v Německu, takže vlastně oslovil tady toho člověka, on sem musel přijet a udělat tady seminář. To byl vlastně někdo první, ne z Čech, ale přiletěl do Čech a udělal zkoušky. Takže já jsem vlastně poprvé poznal Sifu Gefeke von Schadowa. A jak říkám, udělal jsem první a druhý stupeň, on odjel a pak už jsem ho neviděl. Pak tam byl ještě jeden člověk pozvaný, už si nevzpomenu, kdo to byl. Taky na seminář. Tam jsme chtěli dělat 3. a 4. stupeň, ale to se neudělalo. No a potom po nějaký době se hledalo dál. A pak oficiálně se stalo to, že nás založil jako školu, právě Oliver König, protože ho oslovil. A ten je vlastně dodnes pod českou větví EWTO. Takže jakmile to spadlo pod Königa, tak to bylo nalajnovaný. Zkoušky... uznal nám první dva stupně a pak už jsme jeli podle programů EWTO. Tam jsem udělal stupně, pak jsem šel na vojnu.

P: Jakým způsobem se dostal Wing Tsun do Liberce?

Ještě, než jsme šli na vojnu, tak pocházím z Liberce, konkrétně z Frýdlantu, v Liberci jsem měl práci a školu „učňák“. Tak Pavel to věděl a v jednom semináři tam přišel člověk z Liberce, karatista, že má pár lidí a že by si chtěl v Liberci udělat školu Wing Tsun. Jakoby otevřel si Wing Tsun školu za pomoci Pavla Drdly v Liberci. Takže on na mě: „Takže ty jsi z toho Liberce.“ A já: „Jo, no a?“ (Smích.) „Mám tady jednoho člověka, který si chce otevřít

školu v Liberci, takže bys mu pomohl jako asistent to tam prostě jako pomoci otevřít.“
Říkám tak dobře, tak jo. Moc se mi to nelíbilo. Já jsem hlavně nechtěl být učitel.

(Smích.) Neměl jsem ambice učitele.

P: A proč zrovna právě v Liberci?

M: Ten karatista byl z Liberce.

P: A před tím ta žádná nebyla.

M: Přesně. Žádná tam nebyla. Takže on se dozvěděl přes Pavla Drdlu, že dělá Wing Tsun, tak ho oslovil, přijel na seminář a na tom semináři jsem toho člověka viděl poprvé. A on se s ním domluvil, že bude spolupracovat a že mu pomůže otevřít školu a že si to vezme pod patronát.

Já jsem původně dělal asistenta Pavlovi Drdlovi, takže jsem se chtěl nechtěl stal asistentem. Tak jsme tam přijeli. Ukazovali jsme techniky, co známe, Dan Chi¹¹⁰ a tak. Tak jsme udělali seminářík. To se oslavovalo. Začal pravidelně jezdit do Liberce a já jsem mu asistoval při té výuce. Tak tím to vlastně celé začalo. Jezdilo se tam jednou týdně. Já jsem měl za úkol, když se v úterý cvičilo, tak aby se to ve čtvrtek opakovalo. Tak jsem slíbil: „Ano, dobře, pomůžu vám.“ A byl jsem takovej prostředník s tím, že tam přijel Pavel Drdla v pondělí nebo v úterý, takže byly dva tréninky do týdne a co se cvičilo to úterý, tak jsem sám procvičoval s nima ty techniky. Takže jsem strávil hodiny tím, že jsem opakoval, co se jelo.

P: A můžete říct jméno toho trenéra, kterému jste asistoval?

M: Teďka myslíte koho?

P: Toho učitele v Liberci. Toho karatistu, který si otevřel tu školu.

M: Teď si nevzpomenu na to jméno. Si ho teď musím vybavit. Už je to nějakou dobu... Jakub se jmenoval a no dál nevím... (Smích.) Možná si vzpomenu časem. To dohledám. Kamarád, můj žák, zná to jméno přesně. Nechci zkomolit to jméno, tak bych ho radši vynechal.

¹¹⁰ Technika jednou rukou

(pozn. autora: Jirka Jakub)

Tam jsme cvičili takhle rok, možná, že míň, a pak tam jezdil Pavel Drdla v nějakých intervalech, vlastně jezdil jednou měsíčně. Pak jsem s ním dělal semináře. Přijel, udělal se seminářík a tomu původnímu učiteli, tak jsem mu cvičil vlastně soukromé lekce, aby to dohnal (pozn. autora: Jirka Jakub) a byl dopředu oproti těm svým žákům s tím, že to dožene a že to pak měl vlastně převzít.

P: Takže jste měl v té době vyšší stupeň a větší zkušenosti než ten karatista.

M: No, on neměl žádný, takže tím pádem jsem měl náskok dva nebo tři roky. Jsem měl čtvrtý stupeň, byť oficiálně druhý, ale už jsem to dva roky cvičil. Takže jsem se mu snažil pomoci, cvičil jsem u něj doma s ním privátně.

P: Takže Wing Tsun vůbec předtím necvičil, a to ho chtěl učit?

M: Ano, tím jsem ho trošku obdivoval. Měl druhý dan v karate, tak jsem se divil, že skutečně chce přejít na úplně jiný systém. Nicméně do toho šel, že to chce zkusit, tak jsem si řekl že mu pomůžu. No a pak se to nějakým způsobem zašmodrhalo ohledně financí a pohádali se mezi sebou (pozn. autora: s Pavlem Drdlou). Mezitím se tam pozvala televize. Televize Liberecký, myslím si, že Ještěd tenkrát se to jmenovalo. Takže první reklama a tu pozval právě ten Jakub. Tam jsme měli takovej seminářík, já jsem mu tam pomáhal a cvičil, záznam byl, bylo to v televizi, tak fajn. Nicméně ten Jakub platil škole, takže to nebyly jeho prostory.

P: Pamatujete si, kde se ta škola nacházela?

M: Jojo, u zimního stadionu, teď přesně nevím, jak se to nazývá tam. Byla to základní škola. No a pak se pohádali mezi sebou. Myslím, že to bylo právě ego. Dělal se tam nějaký rozhovor, a to se mu (pozn. autora: Pavlu Drdlovi) nelíbilo. Nechtěl jsem se do toho motat. Já jsem řekl svoje a rozhodlo se, že s ním vlastně ukončí spolupráci. A vlastně dal na výběr, jestli chtějí být pod ním, nebo půjdou pod Jakuba. Chtě nechtě jsem byl spíše pozorovatel. Každopádně to pak bylo hozeno na mě, platil jsem vlastně veškeré výdaje.

P: Měli jste nějaké sponzory? Kdo se staral o hospodářsko-ekonomické zázemí? Vše jste zařizoval vy? Nebo jste měl i lidi, který by vám pomáhali?

M: To by bylo krásný, kdyby ano. Ne! Bylo to hozené na mě. Z toho, co jsem vydělal, tak jsem to musel platit já. Takže žádný lidi. Řekl jsem si: „Fajn, uděláme smlouvu se školou.“ Tam jsem to vlastně převzal a musel jsem všechno zařizovat já.

P: V té době to byla vaše hlavní práce? Vedení školy Wing Tsun?

M: To nebylo a ani teď není. Vždyť bych se neuživil! (Smích.) Takhle... jako nevím, jestli se tím dá jako uživit. Budiž. Někdo to dokáže, ale já ne. Já jsem měl svoji práci, kterou jsem dělal. Takže vlastně po práci jsem šel ještě cvičit, takže jsem měl takovou dvojí šichtu. Chodil jsem na trénink, tam jsem to odcvičil a pak teprve domů. Hlavně jsem pak taky cestoval. Takže jsem to v Liberci pak vedl sám samostatně. Takže jsem učil já a pak zařizoval semináře, takže jsem zařizoval zkoušky pro své studenty.

P: Jaký jste v té době měl stupeň, jestli se můžu zeptat? Žákovské nebo technické?

M: Žákovské. Učil jsem od 2.stupně, takže bych oficiálně neměl učit. Oficiálně to bylo až od nějakýho pátýho nebo sedmýho.

P: To je právě zajímavý. Dnes už je to jinak.

M: Tam byly pak změny. Já jsem měl ještě trička s tradičníma čínskýma nápisama a s takovou hezkou kytičkou, která se našivala a byla barevná. Pořád ještě doma mám to tričko. A to vlastně bylo celý.

P: Takže žákovských stupňů nebylo dvanáct jako dnes?

M: Bylo, jen programy byly jiné. Například postoj, změnila se taktika. Musel jsem se pak všechno přeučovat. Neměl jsem v té době tak velký stupeň, abych mohl posoudit, co všechno se změnilo. Za mé doby jsme studovali více do hloubky. Dnes je to taková zdechlina, každý chce stupně a výsledky. Proto je dnes taky těžší někoho oslovit, možná se ta doba vrátí, ale nevím.

P: Jak probíhala propagace vaší školy?

Dřív to bylo snazší než dnes. Lepili jsme plakátky, mobily neexistovaly, jen pevná linka, takže jediná šance, jak někoho získat byla formou plakátků, nebo do novin něco dát, ale to moc nefungovalo. Případně nějaký časopis „Warrior“ a tak podobně.

P: Pamatujete si, jaká byla účast, když jste poprvé otevřeli? Nepředpokládám, že byste najednou ze dne na den otevřeli a že by tam bylo plno lidí. Třeba ano, ale myslím si že ne.

M: No tím, že ti žáci přešli, tak to jsme měli takový malinký zázemíčko a pak, když jsem to vlastně vedl já, musel jsem dělat právě tu reklamu, plakátky apod. Dělali jsme také náборы; to, že jsem běhal po Liberci s plakátkama do škol a dělal jsem náборы. Ale celkem dost.

P: Odkud přišli ti první studenti?

M: První byli lidé od toho karatisty. Nebylo to tak, že bysme šli do Liberce a řekli bysme si, že uděláme tady seminář. Ještě, než byla tady ta škola, tak jsem se pokoušel udělat tady seminář, když jsem ještě neměl žádný stupeň a byl jsem takovej nadšenec. A asi po roce cvičení, když se kamarádi ptali, co dělám, tak jsem něco ukázal a jako dobrý. Tak říkali, abych udělal nějaký seminář. Řekl jsem si, že tak já ne, a pak jsem se zblnul. Řekl jsem kamarádům, ať přijdou, tak jsem sehnal tělocvičnu v jedné škole, na gymplu ještě ke všemu v centru Liberce, s tím, že mi asi dvacet lidí řeklo, že přijdou. Tak jsem to vlastně na slovo vzal vážně. Byl jsem strašně naivní. Opravdu jsem si myslel, že přijdou. Tak jsem se domluvil, řekl jsem mu, ať přijede, že mám domluvených dvacet lidí a on že jo, ještě přijel se svým asistentem. Říkal jsem si: „Dobrý.“ Přišel jeden kamarád můj, přišel ještě jeden a už nikdo. (Smích). Takže strašný fiasko. Zatahl jsem ze svého ještě tu tělocvičnu. Naštěstí to nebylo tolik. Tak jsem ho v uvozovkách zmydlil, byl naštvanej, že nevydělal peníze. No a odjel. A od té doby jsem si řekl, že už nikdy nebudu nikomu věřit, že přijde na slovo. Takové naivní to bylo. Tak jsem to už nějak nechal, kvůli své zkušenosti.

P: Můžu se zeptat kdy to bylo časově? Kdy se otevřela ta první škola?

M: Byl to asi rok 93. To bych si musel lépe pamatovat. Takže takhle.

Se to rozjelo. Veškeré věci jsem si tiskl v tiskárně. Pak vlastně pod EWTO byly oficiální plakáty, ty byly profesionální, protože je dělali Němci, tak nám to poslali, že si to můžeme vytisknout v tiskárně. Tak z toho vyšel velikánskej plakátek, kterej jsme pak používali dál. A co se týče těch žáků, tak mi nejvíc přišlo tak třicet, čtyřicet lidí se podívat, z toho polovina zůstala. Takže se to tak nabalovalo. Nejvyšší počet byl tak čtyřicet, víc ne.

P: Hodnotil byste to pozitivně? Že se vám ta propagace povedla víceméně na tu dobu?

M: Na tu dobu úplně perfektní. Jako víc lidí by se tam asi stejně nevešlo. (Smích.) Takže dobrý, musím říct, že ano. Pak vlastně se Pavel odstěhoval do Prahy a už nechtěl jezdit do Liberce, doslova mi řekl že ho Liberec nezajímá. Říkám: „Aha... dobře, tak jako co dál?“ Řekl mi, ať si dělám, co chci, že jeho už to nezajímá. Říkal jsem si: „Tak jako jo no.“ Hodil jsem do toho trochu rukavici, říkám si, že je to teď tak všechno na mně. Budu si to dělat po svém. Chtěl jsem se vrátit právě do té školy, protože byl právě zájem o to. Nasmlouval jsem si lepší prostory, že pokryju celej Liberec. Že si otevřu tři školy.

P: To jste na všechno byl sám, nebo už jste měl asistenty.

M: To už jsem měl asistenty. Taky jsem měl lepší stupeň. Myslím, že už jsem měl tu devítku, možná ještě víc... 9. nebo 10. stupeň jsem měl. Tu už jsem Chi Sao¹¹¹ znal, taky jsem si víc věřil a měl jsem co nabídnout. Ti mí žáci už byli 5. a 6. stupně, takže Chi Sao už cvičili taky, takže byli samostatnější a měli možnost, co ukázat. Tak jsem se nebál otevřít tři školy s tím, že jsem tam měl vždycky nějakýho asistenta.

P: Měl jste studenty rozdělené podle úrovně na vyšší a nižší stupně?

M: Neměl jsem je rozdělený, cvičili vždycky dohromady a pak ve skupinkách: začínající, pokročilí a více pokročilí. Takže jsem to rozdělil a každý si pak cvičil to svoje. Dohromady formy, výkroky apod. A pak dle schopností jsem to rozdělával. Vždycky pak když byl nějaký seminář s Königem, tak tam si udělali další stupně. Pak to pokračovalo dál. Pak jsem ještě otevřel školu ve Frýdlantě. Tam jsem měl taky jeden čas asi rok školu. Tam jsem měl ještě dřív... vlastně tu jsem měl až potom. Nejdřív byl Liberec a až pak tahle, ale to byl jen jeden rok. Pak jsem se zase vrátil do Liberce. Takže tam jsem udělal takovou malou odbočku. Pak jsem se vlastně odstěhoval do Prahy s tím, že se budu živit Wing Tsunem v Praze, protože mě oslovil znovu Pavel Drdla.

P: A co se stalo s těmi školami v Liberci?

M: V Liberci? No ehm... zanikly. Teda ne, nezanikly úplně, já jsem to tam předal svým nejstarším žákům a mezi nima byl právě Martin Hlopko, ten byl můj druhý nejstarší žák. Byl tedy šikovnější, než ten nejstarší (smích). Měl nižší stupeň než ten nejstarší, ale věděl jsem, že buď budou spolupracovat, nebo se to tam nějak vystřílí. No a tomu jsem to předal s tím,

¹¹¹ Technika nazývaná „lepící ruce“, která se se cvičí na pokročilejších žákovských stupních. Tato technika pomáhá studentům rozvíjet jejich reflexy které jsou dány smyslem hmatu (dotek, tlak).

že jsem tam párkrát dojížděl, ale přestal jsem, protože jsem to nestíhal. Ještě v mezičase jsem dojížděl do Prahy. Ještě, než jsem to tam úplně předal, tak jsem jezdil z Liberce cvičit vlastně na Černý Most.

P: S jakou nabídkou vás ten Pavel Drdla oslovil, že vás to tak zlákal?

M: Hmm.

P: Jet do Prahy a opustit úplně Liberec?

M: No mně se až tak moc nechtělo, když se přiznám, protože on je takovej specifickéj, takovej svůj, a ne každěj ho zkousne. No já jsem s ním měl trošičku taky neshody, a tak jsem si říkal: „Fajn, než poslouchat takovýhle ty řeči, tak si to vlastně udělám jako sám.“ Což mi on umožnil. Takže jsem si řekl: „Dobry, kašlu na to. Budu se stýkat s Königem a navštěvovat jeho.“ Já jsem ho tolik nepotřeboval. On nechtěl jezdit do Liberce a já jsem taky za ním nechtěl jezdit do Prahy. Tak si říkám fajn. Pak tam vlastně kamarád jel za Pavlem Drdlou do Prahy, že mu bude dělat asistenta. Rudolf Zeman se jmenoval. Ten měl stejný stupeň jako já, vídali jsme se na seminářích, no, a to nějak nedopadlo. Ubytování mu krachlo a uvízl shodou okolností v Liberci. Tak se mi ozval: „Jedu shodou okolností z Prahy, mohl bych přespat u tebe?“ Tak jsem pro něj přijel, v Liberci jsem ho vyzvedl, ptám se ho, co se stalo. Říkal, že jel do Prahy za Pavlem Drdlou, tak se ptám, povídej. Že mu tam jde dělat asistenta a že se bude živit jen Wing Tsunem, že mu bouchlo ubytování a že mu nezajistil nic. Tak jel domů, ale uvízl cestou. Následně jsem se s ním víc sblížil. Trénovali jsme spolu a říkal jsem mu: „Kašli na něj, zůstaň tady a budem trénovat tady v Liberci.“ Nakonec řekl, že nechce být tady v Liberci, že chce být tam. Tak jsem mu řekl: „Tak dobře tak jed’.“ Měl taky holku v Praze, tak jsem mu řekl dobře. Jakmile mu Drdla zajistil ubytování a zjistil, že je u mě a že spolu trénujem, tak asi se bál, abych ho nepřetáhl, tak udělal takovou fikanou věc, na kterou jsem mu skočil, a to, že abychom přijeli oba dva. Že bychom byli asistenti a že uživí oba dva a že můžeme jen cvičit Wing Tsun a nemusíme mít nějaký další práce. Tak já jsem mu taky uvěřil. (Smích.) Říkám si, dobře to mě lákalo, že bych cvičil jen na sto procent Wing Tsun, že by mi to asi nenabízel, kdyby to nebyla pravda. No, takže jsme si našli na Opatově ubytování a jeli jsme do Prahy společně já a Rudolf Zeman.

P: Co je potřeba k založení školy bojových umění podle vašich zkušeností?

M: Jednoduše. Prostě se rozhodneš, že otevřeš školu, tak první pravidlo, který nás učili: půjdeš do nějaké školy, kde mají tělocvičnu, tam je oslovíš, jestli mají prostory volný a jestli mají zájem o vytvoření smlouvy. Domluvit si hodiny no a platit ten nájem. To bylo celý.

P: Bylo potřeba trenérské minimum nebo určitá kvalifikace v tom konkrétním bojovém umění, aby bylo možné vést výuku? Abychom to mohli srovnat dřív v těch 90. letech a dnes?

M: Koho by to zajímalo? Jako toho školníka nebo tu školu? (Smích.)

I kdybych si tam lepil letadýlka, tak je to nezajímá. Tam prostě přišel člověk, co si chtěl pronajmout prostor v době, kdy ho neměli využít, a měl peníze pro tu školu. Jestli si tam dělá bábovičky, tak je to jedno, hlavně aby platil.

P: Jasně, ale jedná se přeci jen o práci s lidma.

M: Co se týče prostoru je to jedno. Prostor ti pronajme kde kdo. Nebo takhle. Problém pronájmu prostoru je ten, že přijdu do školy a chci pronajmout hodiny. „Máte volno?“ „Ano.“ „Výborně.“ „Tady je moje jméno, tady je občanka.“ Zeptaj se, co tam chci dělat. Dobře, učitel sebeobrany, nebo Wing Tsun. Neptali se na živnostník nebo takovýhle věci. Většinou ne. Hlavně já jsem v té době ho měl, takže jsem nedělal nějak na černo. Já jsem si udělal živnostenský list, takže na živnost jsem měl. Kdyby se zeptali, tak jim to ukážu. Jo, takže nějakým způsobem jsem to měl a za mě jsem udělal tu smlouvu se školou a chodil. Pak jestli jsem tam měl jednoho nebo deset žáků, to byl můj problém, ne té školy. Na mě bylo udělat reklamu, plakátky do časopisu, něco vylepit to na sloupy a do škol atd. Sponzory jsem neměl ani jednoho, vždy jsem si to platil sám a díky tomu, že jsem měl práci, která mi to umožňovala si sám sebe za sponzorovat ze svého, tak bylo.

P: Stalo se vám někdy že jste museli čelit konkurenci? Jak jste to řešili?

M: Aha. Dost často to byli lidé, kteří to chtěli vyzkoušet, že jo. To ani nebyla ta konkurence, spíš jako tak se ukaž frajere. (Smích.) Vždycky jsem to ustál svým způsobem a buď začli chodit, že je to oslovilo, nebo ne. Takže konkurence moc nebyla, spíš jako později, až tady v Praze, ale nikdy to nebylo formou agresivní, co se toho týče. Spíš se jednalo o jednotlivce, a to nebyli wing tsuňáci, ale taky byli i takoví. Spíš, že si to chtěli zkusit, to je celý. Nesvaloval bych to na konkurenci. Nikdy žádný učitel nebyl proti tvé škole.

P: Takže fungovala ta koexistence, ať si každý dělá, co chce?

M: Já jsem každého respektoval, ať si dělá, co chce, co umí a myslím, že mě respektovali taky tak, takže to byl vzájemný respekt, a tak by to mělo tak být. Nemám rád posuzování, že můj Wing Tsun je lepší než ten tvůj, a mám pravější kořeny než ty tvoje, moje tan sau¹¹² je lepší než to tvoje. (Smích.) Říkám si fajn, dobře, tak hlavně že to funguje. Možná je to mou povahou. Já jsem nikdy nepátral po tom, jestli je to víc čínský nebo ne. Bral jsem to podle toho, jestli to funguje nebo ne. Já jsem tak vyrůstal, takže je žádný tričko nezachránilo, byť bylo lepší, byl tam nějaký stupeň a tak. Viděl jsem tolik lidí s technickým stupněm, se kterým vymetli. Tak jsem říkal: „K čemu ti to triko pomůže?“ Je to jen psychický pokrok, že chci něco dokázat. (Tleskání.) Nikdy jsem si na to nehrál a nikdy jsem taky nechtěl učit. (Smích.) Nicméně mě tak k tomu postavili, že jsem nějaký stupeň musel udělat. Já jsem nesnášel rivalitu. Je to z mého pohledu tak, že si buď nevěří, nebo si věří až moc. Každá organizace má podle mě své mouchy, některé věci by v nich nemusely být. Jsou tam navíc. Nevím, jestli je to známkou Evropanů.

P: Stále ve výuce Wing Tsunu pokračujete. Co vás motivuje? Jsou to znalosti a zkušenosti, které chcete předat? Nebo vás to tak baví, že je to ta hlavní motivace?

M: Kdybych to dělal pro finance, tak už bych nepřežil. Finanční stránka to není. Tenkrát jsem měl tendence, kdybych zůstal v Liberci, tak bych se tím živil. Měl bych tři až čtyři školy a tenkrát by to i šlo, ale protože se tak stalo, tak bohužel. Nebýt mé druhé práce, tak bych ten Wing Tsun nemohl dělat. Tak prostě co jsem vydělal buď Wing Tsunem, nebo prací, tak jsem to všechno dal do toho cvičení, takže finanční stránka propadák těžkej. Nedoporučuji nikomu se tím živit. Pokud je někdo génius, co se týče reklamy, a je někde vysoko, tak možná. Před 10-15 lety to šlo lehčeji. Dal jsem plakáty a přišlo dost lidí. Dnes udělám 100 plakátů a nepřijde nikdo, udělám jich 1000, přijde deset. Dnes už je to jinak.

P: Hodnotíte Wing Tsun v Liberci za váš úspěch? I když tam již nevyučujete, ale převzali to právě vaši žáci a dále to pokračuje?

M: Řekl bych, že určitě ano, pokud mám cítit nějaké zadostiučinění z mé strany, tak nebýt mě, tak by ten Wing Tsun v Liberci opravdu nebyl. Protože Pavel, bývalý učitel, tam nechtěl jezdit. Ten měl Šluknov, pak měl Prahu a do Liberce si jezdil jen vydělat peníze on, ne já. Já měl jen nějaký směšný podíl, ale dělal jsem to, protože mě to bavilo. Mě ten pohyb baví,

¹¹² Technika, která spočívá v udržení správné polohy loktů vzhledem soupeři, cílem této techniky je odvrácení soupeřova útoku.

bavilo mě to i tenkrát. Byl jsem v tom... Vlastně jsem se do toho zamiloval, takže vlastně proto i ke mně chodili, protože to dělám. Mně říkal kamarád, že jsem ten držák: „Všichni okolo odpadají, ale ty furt zůstáváš.“ Takže to mě taky potěšilo, že mi tohle řekl můj žák. Řekl jsem dík, ale nevím, jestli to je pochvala, nebo ne. No a kdyby to nebyla srdcovka, tak bych u toho nevydržel. A za mě jsem rád, že to pokračuje. Sice trochu jinak, ale jsem rád, že ty lidi vydrželi a že hledají svoji cestičku podle čeho ten Wing Tsun udržovat, což si myslím, že u toho učitele by to tak mělo být. Ne si udržet pod sebou ty lidi, ale spíš motivovat. A ať si jde každý svou cestou. Klidně ať jsou lepší. Hlavně ať to vědění neupadne v zapomnění. Cílem učitele je právě nadchnout ty lidi jít právě tím směrem. Co jsem viděl, tak docela dost učitelů si chce vydělat peníze a být v tom slavní, což u mě ty tendence byly, ale vzbuzuje to opačný efekt. Odrazuje to ty lidi a znechutí, protože si pak řeknou, že ten člověk je kretén. Což je škoda. I to jsem zažil, tak jsem si řekl, že ty lidi nechci nutit. A proto, když někdo tyhle tendence u mých studentů vykazuje, tak si ho vezmu stranou a buď odejde, nebo to nedělej.

P: To se mi právě líbilo na Wing Tsunu. Nikdy jsem nepotkal nikoho, kdo by byl nějaký agresor, a pokud ano, tak déle, než měsíc nevydržel. Člověk zkrátka tomu musí zasvětit ty léta.

M: Ano přesně tak. To si řekl přesně. Tyhle lidi chtějí ponižovat druhý a nevydrží, protože chtě nechtě musíš vnímat sám sebe a musíš spolupracovat s lidmi. Ten druhý člověk, který s tebou cvičí, ukazuje ti tvoje chyby a ten tě posouvá. Ten měsíc, dva je ideální. Buď to pochopí a změní se, nebo odejdou.

P: Jaká je podle vás největší výhoda Wing Tsunu? Pro mě to byl čas. Chodil jsem dvakrát týdně cvičit a věděl jsem, že mě to někam posune. Navíc Wing Tsunu se může věnovat každý v jakémkoliv věku. Věděl jsem, že u toho musím hlavně přemýšlet a vnímat tlaky druhého člověka. To byla za mě největší výhoda.

M: No můžu říct hodně věcí, co je jako přísun, ale běžně říkám toto: strhne tě to teď a tady, protože máš starost z práce a z domova a je málo, co tě strhne do přítomnosti. Že seš jen ty a tady v přítomnosti, takže to si myslím, že právě Wing Tsun dokáže. Kvůli tomu, že musíš vnímat druhého člověka, jeho energii, jeho tuhost, dotýká se tě nějak, tak nemůžeš myslet na to, co budeš dělat večer a co budeš jíst. Protože druhý člověk do tebe dává energii, tlačí do tebe nějakým způsobem, takže musíš vnímat stoprocentně. Tím, že žiješ přítomností, tak

se vylepšíš. To tělo to vnímá všemi senzory. To je právě to krásný, že ta hodina a půl utečou. Díváš se očima a vnímáš ty tlaky přes kůži, svaly, klouby. Přesto vnímáš sám sebe i toho druhého. Tady jsem slabej, musím zesílit. To jsou ty principy.

P: Je-li cesta volná, udeř. Je-li soupeř silnější, podvol se...

M: Tak, tak. Soustředění svého těla, vnímání principů a toho druhého člověka. Když cvičíš formy nebo boucháš do pytle, tak můžeš vypnout, protože tam nemáš toho druhého člověka, ale když cvičíš s někým a ten tě nutí vnímat, být aktivní a pasivní, tak bych řekl, že je to krásný tanec. Tanec dvou lidí, kteří dělají celek a musí spolu spolupracovat. Bez toho druhého se nikam neposuneš. Je to právě tvůj soupeř, kdo tě naučí nejvíc. Zkrátka poznáváš sám sebe i jiné lidi skrz techniku, jdeš více do svého jádra. Tohle podle mě dává největší smysl. Oba se prostě posouváme. Takže to je taková meditace v pohybu.

*Rozhovor 3 – Martin Hlopko *1976, Datum: 24. 5. 2023, Místo: Liberec*

P: Dobrý den, mohl byste se nám představit?

M: Tak dobrý den, Martin Hlopko, Wing Tsunem se zabývám asi od roku 1997, 1998 a v Liberci vedu školu Wing Tsun od roku 2007.

P: Jak jste se dozvěděl o bojovém umění Wing Tsun?

M: Tak já jsem se od třinácti let věnoval bojovému umění. Začínal jsem s karate, pak jsem praktikoval aikidó, kdy jsem pomáhal jako asistent instruktora, poté jsem ho i učil. Vlastně jako spousta nadšenců do bojových umění jsem obdivoval Bruce Leeho a vlastně dočetl jsem se, že Bruce Lee předtím, než vytvořil svůj systém JKD¹¹³, cvičil nějaký Wing Tsun. Tím jsem se začínal o Wing Tsun zajímat a říkal jsem si, že by bylo fajn, kdyby se mi podařilo někde Wing Tsun cvičit. Tou dobou zde v Liberci a v okolí nic takového nebylo, takže asi tím, že jsem sledoval toho Bruce Leeho a tím jsem se dostal k nějakým prvním zmínkám o Wing Tsunu jako takovému.

P: Takže inspirace pocházela převážně z filmů.

M: Jasně, já jsem ho sledoval jako herce a jako bojovníka, jak trénoval. Samozřejmě všechny ty jeho myšlenky se mi líbily a pak jsem vlastně začal vnímat, že ten jeho systém JKD není něco, co si on vytvořil, ale ty počátky pocházely z nějakýho dosud neznámýho Wing Tsunu. Takže jsem se začal zajímat o to, co to vlastně je.

P: Jak to bylo s libereckou školou? Vyprávějte svoji cestu s bojovým uměním Wing Tsun od počátku po současnost.

M: (smích) Jak jsem říkal, začínal jsem s Wing Tsunem v roce 1997, když jsem se dozvěděl že tady nějaká škola v Liberci začala fungovat a že sem dojíždí nějaký Pavel Drdla, což jsem samozřejmě nevěděl, kdo to je. Pak jsem se šel vlastně podívat na trénink, kde jsem potkal Sifu Pavla Drdla. To byl člověk, kterej žil v Rumburku, ale pomáhal tady v Liberci tu školu nastartovat, takže sem dojížděl. Takže jsem byl na prvním tréninku, kterej se mi fakt líbil akorát mě to utvrdilo v tom, že se mi ten systém líbí a že ho chci dělat. Pavel Drdla byl výbornej v tom systému, ale jako člověk byl takovej trošku problémovej, arogantní a tak. Ten systém jako takovej mě utvrdil v tom, že ho chci dělat, ale ještě jsem nějakou dobou dojížděl to aikidó,

¹¹³ Zkratka pro Jeet Kune Do

keré jsem i učil. Měl jsem nějaké žáky, takže jsem přemýšlel, jestli to mám změnit. Oba dva systémy se mi nechtěly dělat najednou, a tak po nějaké době jsem se rozhodl, že nechám aikidó a šel jsem cvičit Wing Tsun. S tím, že vlastně v té době, kdy jsem nastoupil, tak Pavel Drdla přestával dojíždět do Liberce a tréninky vedl sám Martin Jelínek, takže jsem začínal u Martina Jelínka jako instruktora. K Pavlovi Drdlovi se nám podařilo jezdit na semináře, který pořádal v Rumburku nebo na nějakou jeho letní školu. Tuším že jednou nebo dvakrát ho pozvali sem do Liberce, kdy ho tedy pozval Martin Jelínek. Začal jsem cvičit u Martina Jelínka jen pár měsíců předtím, než odešel do Prahy. Cvičil jsem zde zhruba půl roku, než odešel do Prahy. (odmlka)

P: Poté jste školu převzal vy?

M: Po něm jsem to převzal né já, protože jsem u něj byl jen pár měsíců, ale po něm to převzal pan Krupička (Jiří Krupička), kterej měl ve Wing Tsunu vysokej stupeň, jestli se dobře pamatuju. V reálu to bylo podstatně horší. V reálu byl naprosto neschopnej když to řeknu naprosto jednoduše úplně neplnil ty moje představy né jen moje, ale taky těch lidí co tam chodili. Neplnil naše představy o nějakym dobrým učiteli a instruktorovi. V tý době, kdy jsem vlastně začal, tak zde bylo málo lidí, kteří na ty tréninky docházeli. Zůstalo tam asi pět lidí, většina se rozutekla. Takže já jsem pokračoval u toho Jiřího Krupičky.

P: V čem byla ta jeho výuka vyloženě špatná?

M: Protože to jednoduše neuměl. On měl relativně vysokej stupeň, kterej v té době nebylo těžké na těch zkouškách udělat. V tý době, kdy tady ten Wing Tsun začínal, tak to bylo o tom, že tady byla jen jediná organizace. Ty školy tady byly pod jedinou organizací, kterou byla EWTO. Ty zkoušky probíhaly tak, že ten šéf Oliver König, kterej byl hlavním instruktorem pro Čechy a tuším že i pro Slovensko, tak sem dvakrát, třikrát do roka přijel na nějakej seminář do Česka. Tam to probíhalo tak, né že by je vyloženě zkoušel, protože tam bylo tak 200 lidí. Ty lidi podepsali certifikát, dostali zkoušku a čau. V podstatě se spoléhalo na to, že ty učitelé připravěj své žáky na to, že budou schopni tu zkoušku absolvovat. Zkrátka aby to znali. Tímhle způsobem si myslím že ten Jiří Krupička získal vysokej stupeň a ta výuka nebyla dobrá v tom, že spoustu věcí neuměl vysvětlit, nerozuměl jim a neuměl je předvést. Já jsem si vždycky dělal srandu, že to je člověk kterej neumí stát na dvou nohách natož na jedný když má dělat nějakej kop. V tom jsme byli hodně nespokojený. Jeden takovej příklad, když jsem byl úplnej začátečník. Krupička mi řekl že přijede Sifu König a že si udělám zkoušku na 3. stupeň. Já jsem

mu říkal: „Hele Jirko já jsem ten 3. stupeň ještě nikdy necvičil“. On odpověděl: „To nevádí uděláš si diplom a já tě to pak doučím“. Říkal jsem si: Tyvole! Co to jako je za nesmysl. Přeci když jdu dělat nějakou zkoušku, tak na to ty věci musím umět. Musím je znát, abych tu zkoušku pak mohl udělat. „Ne, to zaplatíš poplatek dostaneš diplom a já tě to pak doučím.“ Pak samozřejmě mě to nikdy nedoučil, jen chtěl řešit další stupeň. Prostě v tomhle to bylo tragický.

P: Pokuste si vzpomenout, jak se projevil odchod Martina Jelínka na fungování liberecké školy Wing Tsun? Chybělo vám něco, na co byste vzpomínal?

M: Byl jsem tehdy totální začátečník ale přišlo mi, že tak jak Martin Jelínek vysvětluje věci, jak je učí a samozřejmě jak je technicky umí udělat, tak mi to v té době jako by dávalo smysl. Přišlo mi, že jako instruktor byl fajn, ale byl jsem úplnej začátečník, rozkoukával jsem se a nemohl jsem ho s nikým porovnat. Když jsem po těch pár měsících přešel k tomu Jirkovi Krupičkovi tak ten rozdíl vidět byl a poznal to úplně každé. Nicméně jsem u něj nějakou dobu vydržel, i když nedokážu odhadnout, jestli to bylo rok, dva, protože jsme se s těmi lidmi scházeli bokem a cvičili jsme raději sami. Občas byla šance že jsme mohli navštívit seminář někoho jiného.

P: Kdy a jakým způsobem jste se stal trenérem liberecké školy bojových umění?

M: Na těch trénincích u Jirky Krupičky jsem se seznámil s Ivanem Zimmlem, tam jsme spolu cvičili. Oba dva jsme tam byli nespokojený. Ivan začal dojíždět do Německa na semináře sifu Emina Boztepeho. To byla taková obrovská legenda Wing Tsunu, bojovník, Turek, obrovské bitkař, výbornej učitel Wing Tsunu. Tenhle Ivan k němu začal dojíždět na semináře do Německa a po nějaký době se mi ozval, že by ho chtěl pozvat do Česka, aby tady vedl seminář a že by chtěl v Liberci otevřít školu pod záštitou jeho organizace. Takže jsme se s Ivanem sešli já jsem v té době přestal chodit k panu Krupičkovi. S Ivanem jsme se sešli a začali jsme spolu trénovat. Po nějaké době otevřel školu v Liberci pod organizací, která se jmenovala EBMAS¹¹⁴. Já jsem mu zde dělal asistenta instruktora. Kolem roku 2008 se Ivan rozhodl z té školy úplně odejít, protože za první kvůli práci, starostem a za druhý ten Wing Tsun ho už tolik nepřitahoval. Začal se zkrátka zabývat jinými věcmi. Kolem tohoto roku mi tu výuku svým způsobem předal a od té doby tu školu tady nějak provozuju já.

¹¹⁴ Emin Boztepe Martial Arts System

P: Bylo vždy vaším snem stát se trenérem?

M: Ne. To nebyl můj sen. To prostě zkrátka nějak tak přišlo s těma věcma. (odmlka) Mě prostě bavilo trénovat neřešil jsem, jestli jsem asistent instruktora nebo něco takového. Trénovali jsme a když Ivan potřeboval pomáhat, vzal jsem za něho trénink. Byl jsem v podstatě ten jeho nejzkušenější žák. Když se rozhodl, že tu školu opustí, tak mě nic jiného nezbylo. Docházejí sem nějaký lidi známe se a on se mě vyloženě zeptal, jestli tu školu chci vést. Bylo na mě, jestli tu školu povedu nebo zanikne. Takže nějak přirozeně jsem do toho vplul. Nebylo mým snem, že bych chtěl vyučovat. Prostě to tak vyplynulo z té situace.

P: Domnívám se, že se pravděpodobně neživíte pouze výukou systému Wing Tsun.

M: Ne určitě ne. Já mám hlavní práci a výuka Wing Tsunu a vlastně i v dnešní době Escrimy je můj koníček. Jednu chvíli jsem měl ty tendence, že bych všeho nechal a živil se pouze Wing Tsunem ale vlastně nikdy to nedošlo do takového stádia, že bych si řekl že opravdu ano. Navíc jsem se nechtěl stresovat tím, že musím tento měsíc vydělat tolik a tolik peněz nebo že musím tam mít tolik a tolik žáků, abych vše zaplatil a uživil rodinu. Já to беру zatím v pohodě tímto způsobem.

P: Popište, jak to bylo se zázemím. Původně výuka probíhala na základní škole poblíž Zimního stadionu. Předpokládám, že došlo ke změně místa.

M: Ano, na tréninky jsme chodili tam, ale když pak Martin skončil a začal tréninky vést Jiří Krupička. Takže jestli si dobře vzpomínám, tak jsme v té škole po Martinově odjezdu skončili. Chodili jsme do jiných prostor, ale pokud mám být upřímný. (odmlka) Tak si nevzpomenu, kde to bylo. Asi se jednalo o dohodu mezi Martinem Jelínkem a Jirkou Krupičkou. Upřímně si opravdu nevzpomínám, kde to bylo. Každopádně to byla starost Jirky Krupičky. Když jsem začal cvičit s Ivanem Zimmlem, tak tréninky probíhaly na ZŠ 5. května. To zařídil on a já jsem to převzal takhle zajetý. Já jsem tam zůstal až defacto od roku 2008 až do loňska kdy jsme se přesídlili do Jedličkova ústavu.

P: Z jakého důvodu jste vystoupil z organizace EBMAS?

M: Nebylo u koho cvičit. Sifu Emin učil po celém světě a téměř nebyl k sehnání. Neviděl jsem zde nikoho, ke komu bych chtěl dojíždět a učit se od něj. Krom tedy Martina Jelínka kterej byl z Prahy a neviděl jsem důvod, že bych za ním dojížděl. Dlouhodobě mi přišlo, že jsem neměl u koho cvičit a že jsem jel jen ty stejný věci furt dokola. Pak mi vadilo to, jak Emin vedl

svou organizaci jako byznys. Hodně peníze peníze a zaplaťte. Tím, jak jsem hledal, u koho se mám učit, tak jsem narazil na jméno Zdeňek Koblík, který je tady někde poblíž. Zjistil jsem si, že cvičí u sifu Chrise Collinse, tak jsem si vyhledal, kdo to je. Líbily se mi ty jeho video, a to co dělá. Takže jsem jednou ke Zdeňkovi zajel, dal jsem s ním trénink a zjistil jsem, že toho moc neumím. Že bych toho měl umět mnohem víc, respektive víc a líp. Jeho systém byl zkrátka lepší, styl Emin Boztepeho byl takovej víc evropskej. Rozhodl jsem se, že radši budu pod Chrisem Collinsem než čekat, jestli sem jednou nebo dvakrát do roka někdo přijede a vysolím mu stovky euro za něco co mi je vlastně k ničemu. Byla to otázka nejen financí, ale také té politiky okolo toho. Emin Boztepe byl velice dobrý bojovník svého času, sice byl jako Pavel Drdla arogantní a agresivní, kdy spoustu žáků tím ztratil. Když Emin přijel tak vyučoval stále to samé a jediná jeho otázka byla, zda máme všichni zaplacené členské průkazky. Já jako instruktor té školy jsem toho schytával dvakrát tolik, když někdo neměl něco zaplaceného, takže jsem si řekl, že to mě už nebaví. U Chrise Collinse se neplatí žádné poplatky, nic takového neřeší, prostě přijdeš zaplatíš si trénink a hotovo. Je to takový pohodovější, ale hlavně ten přístup těch lidí je úplně o něčem jiném.

P: Jaký je pro vás přínos bojového systému Wing Tsun? Co vás motivuje ke cvičení a vylepšování se?

M: To je těžká otázka, protože já ve Wing Tsunu jedu od roku 1997,98. Je tam spousta věcí, který neznám a neumím. Je tam spousta věcí, který se můžu učit a je to tím, že zde nebylo kde se to učit. Já jsem ztratil spoustu času u pana Krupičky i svého času v EBMAS organizaci, kdy jsem čekal že někdo přijede. Kdybych tehdy cvičil u Zdeňka Koblíka, tak ta moje úroveň by mohla být někde úplně jinde a je to o tom, že mě ty tréninky baví a zajímají. Pořád tam mám co objevovat.

P: Super! Děkuji za rozhovor, všechny otázky byly zodpovězeny.

M: Taky děkuju.

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny

Rozhovory s pamětníky

Rozhovor s Ivanem Rzounkem – Datum: 1. 9. 2022, Místo: Praha

Rozhovor s Martinem Jelínkem – Datum: 28. 6. 2022, Místo: Praha

Rozhovor s Martinem Hlopkem – Datum: 24. 5. 2023, Místo: Liberec

Osobní archivy:

Osobní archiv Ivana Rzounka

Časopisy BUDO:

1992, č.9, ročník I.

1994, č.11, ročník II.

1995, č. 7, ročník III.

1996, č. 8-9, ročník IV.

1997, č. 11-12, ročník V.

1998, č. 1-2, ročník VI.

Fighter´s magazin:

1996-7, č. 4

Časopis Warrior:

č.1, ročník II.

Literatura

CUHRA, Jaroslav – ELLINGER, Jiří – GJURIČOVÁ, Adéla – SMETANA, Vít: *České země v evropských dějinách*. Litomyšl: Paseka, 2006. ISBN 80-7185-794-7.

HOLÝ, Ladislav. *Malý český člověk a skvělý český národ: národní identita a postkomunistická transformace společnosti*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2010, 233 s. Studie, sv. 30. ISBN 978-80-7419-018-6

HORSKÝ, Jan. *Kultura*, in: Storchová, Lucie a kol., *Koncepty a dějiny. Proměny pojmů v současné historické vědě*. Praha: Scriptorium – FF UK, 2014

CHUN, Ip a Michael TSE. *Wing Chun Kung Fu: Traditional Chinese Kung Fu for Self-Defense and Health*. New York: St. Martin's Griffin, 1999 ISBN 0-312-18776-9.

KERNSPRECHT, Keith R. *Blitz Defence*. Wushu, 2000. ISBN 978-3927553118.

KOTLÁR, Leoš. *Wing Chun Kung Fu*. Bratislava: CAD Press, 2003 ISBN 978-80-88969-12-3.

PASCUAL, Santi. *El Arte del Wing Chun*. Alas, 2002. ISBN 978-84-203-0412-0.

PAŽOUT, Jaroslav a Kateřina PORTMANN. „Nechtění“ *spoluobčané: skupiny obyvatel perzekvovaných či marginalizovaných z politických, národnostních, náboženských i jiných důvodů v letech 1945-1989*. Liberec: Ústav pro studium totalitních režimů, 2018. ISBN 978-80-7494-421-5.

RAWCLIFFE, Shaun. *Simply Wing Chun Kung Fu*. London: The Crowood Press, 2003. ISBN 978-186126596

SMITH, Joseph Wayne. *Wing Chun Kung Fu Volume 1: Basic Forms & Principles*. Clarendon: Charles E. Tuttle Publishing, 1992. ISBN 978-0804817189.

TING, Leung. *Roots and Branches of Wing Tsun*. 1. Hong Kong: Leung Ting Co, 2000. ISBN 978-9627284239

TING, Leung. *Wing Tsun Kuen*. Hong Kong: Tsun Martial-Art Association, 2000. ISBN 978-962-7284-01-7.

SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2907-7.

VANĚK, Miroslav. *Ostrůvky svobody: kulturní a občanské aktivity mladé generace v 80. letech v Československu*. Praha: Votobia, 2002. ISBN 80-722-0124-7.

VANĚK, Miroslav. *Orální historie: metodické a „technické“ postupy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003. ISBN 80-244-0718-3.

VANĚK, Miroslav. *Orální historie ve výzkumu soudobých dějin*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2004. 175 s. Hlasy minulosti, sv. 1. ISBN 80-7285-045-8.

VANĚK, Miroslav a Pavel MÜCKE. *Velvet revolutions: an oral history of Czech society*. New York: Oxford University Press, 2016. ISBN 978-0-19-934272-3.

SOUČEK Tomáš – VESELÝ, Karel, ed. *Kmeny: současné městské subkultury*. Praha: Big Boss & Yinachi, 2011. ISBN 978-80-903973-2-3.

VANĚK, Miroslav – MÜCKE, Pavel: *Třetí strana trojúhelníku: teorie a praxe orální historie*. Praha: FHS UK – ÚSD AV ČR, 2011

Kvalifikační práce

ČEE, Vojtěch. *Specifika neonacistického hnutí skinheads na Liberecku*. Pardubice, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta, Sociální antropologie. Vedoucí práce PhDr. Petr Skalník, CSc.

VALÁŠKOVÁ, Tereza. *Historie gothické subkultury na Liberecku*. Liberec, 2011. Bakalářská práce. Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická Technické univerzity v Liberci, Katedra historie, Kulturně historická a muzeologická studia. Vedoucí práce Doc. Petr Lozoviuk, PhD.

Internetové zdroje:

Co je WingTsun? | EWTO. WingTsun / Wing Chun víc než sebeobrana, víc než bojové umění | EWTO [online]. EWTO Česká republika 2018 [cit. 13.04.2022]. Dostupné z: <http://www.ewto.cz/co-je-wingsun>

Časopis Black Belt [online], 1975. s. 19,20 [cit. 2022-04-25]. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=ddgDAAAAMBAJ&dq=leung+ting&hl=cs&source=gbs_navlinks_

Fight and Win – e-Stránky.cz [online]. Cit [5.5.2022]. Dostupné z:

Leung Ting | WingTsun-World – The Magazine of the EWTO. WingTsun-Welt – Das Mitgliedermagazin der EWTO [online]. [cit. 25.04.2022]. Dostupné z: <https://www.wingsunwelt.com/leung-ting?language=en>

<https://fightandwin.estranky.cz/clanky/WingChun.html>

LINHART, Jiří. *Životní styl*. Sociologická encyklopedie [online]. [cit. 2023-04-20].

Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Styl_%C5%BEivotn%C3%AD

Ng Mui – EWTO [online]. EWTO Cyprus [cit. 17.04.2022]. Dostupné z: <https://www.martialarts.com.cy/ng-mui/>

Základ tvoří WT principy | EWTO. WingTsun / Wing Chun víc než sebeobrana, víc než bojové umění [online]. EWTO Česká republika 2018 [cit. 17.04.2022]. Dostupné z: <http://www.ewto.cz/zaklad-tvori-wt-principy>

Obrázkové přílohy

BRUCE LEE. Wikipedia [online]. [cit. 27.6.2023]. Dostupný na WWW: https://cs.wikipedia.org/wiki/Bruce_Lee

IP MAN. Biography [online]. [cit. 27.6.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.biography.com/athletes/yip-man>

KEITH R. KERNSPRECHT. ewto.cz [online]. [cit. 27.6.2023]. Dostupný na WWW: <http://www.ewto.cz/gm-prof-dr-keith-r-kernspecht>

LEUNG TING. IW TSA [online]. [cit. 27.6.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.iwtsa.it/en/welcome/masters/sijo-leung-ting>

MOTÝLÍ MEČE. Chladné zbraně [online]. [cit. 27.6.2023]. Dostupný na WWW: <https://www.chladnezbrane.eu/wushu-kung-fu-cinske-historicke-zbrane/cinske-motyli-mece-butterfly-sword-kung-fu-2-ks->